

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ IOVIN TRG 8Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 5-10. 8-53

NAPILÓ

Egyedülről és belőlem

egyedülről 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfő és
szombat napokon

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. AUGUSZTUS 8.
CSÜTÖRTÖK

213. SZÁM

Áthidalhatatlannak látszó ellentétek
a hágai kormánykonferencián

A szerdai értekezleten Briand és Cheron francia pénzügyminiszter válaszoltak Snowdennek és hangsúlyozták, hogy a Young tervet változatlanul kell elfogadni — Olaszország delegációja a kisebb államok álláspontját támogatja — Marinkovics, Titulescu és Venizelosz felszólalása — A német delegáció arra törekszik, hogy a konferencián a politikai kérdések is napirendre kerüljenek — Az angol delegáció merev álláspontja veszéllyel fenyegeti az egész hágai konferenciát — Ujabb szakértőkonferencia összehívásáról beszélnek

Anglia és a kisebb államok ragaszkodnak a Young-egyezmény módosításához

Hágából jelentik: A hágai nemzetközi kormánykonferencia második plenáris ülése szerdán délelőtt fél tizenegykor kezdődött Jaspár belga miniszterelnök elnöklése mellett. Az ülésen valamennyi delegáció részt vett és azon folytatták a Young-egyezmény általános vitáját, amelyet kedden Snowden angol kincstári kancellár beszéde vezetett be.

Az első felszólaló Cheron francia pénzügyminiszter volt, aki részletesen ismertette a francia álláspontot és választott Snowden keddi beszédére. Bizonyítékokat sorolt fel arra nézve, hogy

Franciaország a Young-egyezménnyel sokkal rosszabbul jön ki, mint a Dawes-tervezettel.

Szerinte Franciaország egyáltalán nem kap többet, mint amennyit eddig kapott. Rámutatott arra, hogy maga Snowden is beismerte, hogy

a német jóvátételi tartozásoknak a Young-egyezményben megállapított összege nem lehet többé vita tárgya.

A Young-egyezmény, amelyet a jóvátételi szakértők Párisban súlyos felelősségük tudatában állapítottak meg, határozottan kompromisszum jellegű. Cheron hangsúlyozta, hogy

a Young-egyezmény osztatlan egész, amelyet teljes terjedelmében és változatlanul kell elfogadni.

Ezután a kisebb államok képviselői szólaltak fel. Elsőnek Titulescu londoni román követ hangsúlyozta, hogy

a kisebb államok éppúgy nem járulhatnak hozzá a részesezési arány csökkentéséhez, mint Anglia.

Rámutatott arra, hogy Románia ma jóval kevesebbet kap a jóvátételtől, mint amennyit magának kell fizetnie a háborus adósságai fejében. Románia nagy áldozatokat hozott — mondotta — és annyit legalábbis elvárhat, hogy lehetővé teszik számára háborus tartozásának kiegyenlítését

Ezután Portugália nevében Ulrich, a portugál nemzeti bank kormányzója hasonló szellemben szólalt fel, majd

Mosconi olasz pénzügyminiszter is a kisebb államok álláspontját támogatta beszédében és éles szavakkal fejtegette, hogy a kis államokat vagy egészen elfelejtették, vagy megrovídták.

Az olasz delegáció vezetője azt a kérdést is felvetette,

nem olyan-e a helyzet, hogy a jóvátételi szakértőket újabb konferenciára kelljen összehívni.

Az olasz pénzügyminiszternek ez a kérdése óriási felütést keltett a teremben. A delegátusok ezt az ötletet nem tartják teljesen lehetetlennek, már csak azért sem, mert

az angolok magatartása miatt a hágal konfe-

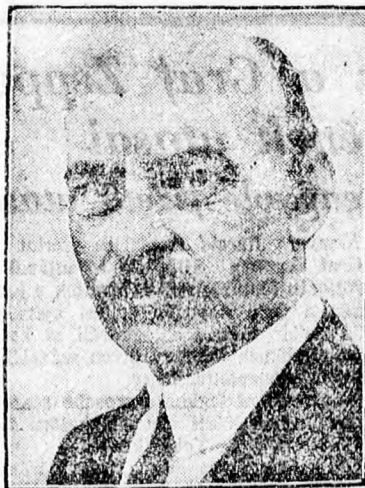
rencia, ugyilátszik, elháríthatatlan akadályokkal küzd.

Stresemann német külügyminiszter szólalt fel Mosconi után és bejelentette, hogy a német delegáció a konferencia pénzügyi bizottságában, ő maga pedig a politikai bizottságban

minden erejével azon lesz, hogy a politikai kérdéseket is szőnyegre hozzák. A német delegáció arra törekszik, hogy a konferencia eredménnyel végződjék.

— mondotta Stresemann. — Arra kell törekedni, hogy meg kell teremteni az államok között a tartós barátság alapjait.

Marinkovics Voja külügyminiszter szólalt fel ezután és rámutatott arra, hogy az S. H. S.

Marinkovics Voja külügyminiszter

királyságot a Young-tervezetben megállapított szabályozás nem elégítheti ki, mert a kapott összeg között saját kötelezettségeit sem fedezi. Ugyanilyen szellemben szólalt fel Venizelosz görög miniszterelnök is.

Az ülés végén felolvasták Vilma királynő táviratát, amelyet a konferencia megnyitó üléséről hozzá intézett üdvözlő felíratra küldött. Az értekezlet déli fél egykor ért véget.

Délután öt órakor újabb plenáris ülés volt, amelyen

Briand válaszolt Snowdennek keddi támadásaira.

— Azon az estélyen, amelyet a delegációk vezetőinek tiszteletére kedden a holland kormány adott, nagy felütést keltett, hogy

Snowden angol kincstári kancellár az egész estét félrevonulva töltötte Hilferding német pénzügyminiszter és Schacht dr. német biro-

dalmi bankelnök társaságában.

A három pénzügyi politikus több mint egy óra hosszat tárgyalt bizalmasan egymással. Stresemann külügyminiszter, aki egy kissé gyengélkedett, nem vett részt a keddi estélyen.

Párisi jelentés szerint Snowden kincstári kancellár keddi nagyjelentőségű beszédével a félhivatalos Havas ügynökség részletesen foglalkozik és azt írja,

Venizelosz görög miniszterelnök

Hilferding német pénzügyminiszter

hogy angol pénzügyminiszter a konferencia résztvevői között egyáltalán nem kelt meglepetést, sőt ellenkezőleg kedvező hatást váltott ki, mert

Snowden a maga kifogásait világosan és határozottan fejtette ki.

de különben véleménye már ismert volt az angol alsóházban elmondott beszédéből. Anélkül, hogy félreismerne az az áldozatot, amelyet a Young tervet Angliától kíván — írja a Havas — a többi meghívott hatalmak delegátusai úgy vélekednek, hogy az ő országai szintén kivették részüket az áldozatokból, mégis

valamennyi hatalom hajlandó a szakértők teremtatióknál, mert csak így lehet a háborus tartozások problémáját végleg rendezni.

Remélhető — fejeződik be a cikk, — hogy Snowden határozott állásfoglalása ellenére is sikerülni fog elvi megegyezést találni a Young egyezmény elfogadására.

Ezzel a félhivatalos közleménnyel szemben a francia sajtónak általában az a felfogása, hogy

ha Snowden fenntartja merev álláspontját, akkor veszélyben forog az egész hágal értekezlet sikere.

Az *Exelsior* Angliára hárítja a felelősséget arra az esetre, ha a hágai értekezlet munkája zátonyra jut. A lap szerint kedden

Scheveningenben lakosztályt foglaltak le Macdonald részére és ugyilátszik, hogyha Snowden összetöri a Young-tervet, akkor Macdonald személyesen szándékozik Hágába jönni,

hogy összeszedje a cserepeket. Sauerwein a Matinben azt írja, hogy

az angolok magatartása a párisi jóvátételi

Paspár belga miniszterelnök

Masconi olasz pénzügyminiszter

szakértők egész munkáját halomra dönti. Mint Londonból jelentik, az angol sajtó szerint Snowden kincstári kancellárnak az első ülésen tanúsított erélyes gesztusa mély benyomást keltett angol politikai körökben.

Harminckét halottja és száz súlyos sebesültje van a lupényi bányászsztrájknak

A belügyminiszter a nyilvánosság bevonásával akarja lefolytatni a vizsgálatot

Bukarestből jelentik: A Petrozsény melletti Lupény bányatelepen, mint megírtuk, általános sztrájk tört ki. A telepen háromezer bányász hagyta abba a munkát és a csendőrség felszólítására sem akartak visszatérni a tárnákba. A munkások és a csendőrök között összeütközésre került a sor.

A csendőrök fegyvereiket használták és sortüzet adtak a tömegre.

A sortüzek borzalmas hatása volt s több mint száz munkás véresen terült el a helyszínen. A bányászsztrájk kedden reggel kezdődött és a munkások megszállták a bányatelep villamosműveit, megakadályozták az áramszolgáltatást, majd a vízműveket kerítették hatalmukba. A bányagazgatóság segítséget kért a csendőrségtől és rövidesen két század csendőr szállta meg a telepet. Mikor a bányászok erről értesültek, tömegbe verődve vonultak fel és olyan fenyegetőleg viselkedtek, hogy a csendőrök kénytelenek voltak fegyvereiket használni.

A román lapok szerda reggeli számában részletes tudósítások jelentek meg a véres lupényi eseményekről. A tudósítások nagyjában megegyeznek a kiadott hivatalos jelentéssel, csupán az áldozatok számának megítélésében mutatkoznak eltérések.

Az Univerzul szerint a sortüzeknek 15, a Cuvantul szerint 14, a Dimincata szerint pedig 32 halottja van, a sebesültek számát száz főre becsülik, ezek közül nyolcan bányász sebesülése nagyon súlyos.

A hatóságok azzal indokolják a véres esemény bekövetkezését, hogy a bányászokat kommunista agitátorok tüzeltek. A kamara elnökének nyilatkozata szerint a sztrájkra az a nagy nyomor adott okot, amelyben a bányászok már hosszú idő óta színlődnek.

A borzalmas vérfürdő után a bányatelep elcsendesedett, a szabadban alig látni embereket és az épségben maradt bányászok visszatértek munkahelyeikre.

A csendőrség és a később érkezett katonaság a bányatelep főbb pontjait megszállta. *Vajda-Volvođa* belügyminiszter az újságírók előtt tett nyilatkozatában kijelentette, hogy

a vizsgálatot a nyilvánosság bevonásával akarja lefolytatni és felszólította az újságírókat, hogy a vizsgálat egyes fázisainál maguk is vegyenek részt.

A szociáldemokrata párt lapja a prefekturát okolja a vérontásért, mert szerinte a csendőrök agresszív fellépése provokálta a munkásságot.

hogy rendkívül gyúlékony anyag, a tűz rohamosan terjedt tovább. Percek alatt a tűz színhelyén termett a malom egész személyzete, azonkívül a környékbeli emberek is, akik nagyban segítségére voltak a tűzoltóknak.

A malomtelepen álló hatalmas bazinból azonban hamarosan kifogyott a víz, mire az állomástól a telepig húzódó iparvágányon mozonyokkal szállították a vizet a tűz oltására.

A lisztraktárt csak egy tűzfal választja el a szomszédos gabonaraktraktártól, amelyben *hatszáz vagon örlésre váró gabona van elraktározva*. A tűzoltóság főként arra törekszik, hogy ezt a gabonaraktraktárt megmentsse. Bár a lisztraktár teljesen a lángok martaléka lesz, úgylátszik, hogy a gabonaraktraktárt sikerül megmenteni a pusztító elemtől.

A tűz színhelyén megjelent a katonaság is a rendfentartására, valamint *Matkovics Dobrica* tartományi főispán, *Cvetkovics Alekszandar* főispáni titkár, *Lalosevics Szeván* rendőrfőkapitány, több rendőrtisztviselő és városi mérnök kíséretében, hogy a mentési munkálatokat ellenőrizze. A tűzoltók önfeláldozó munkát végeznek, mert a nagy hőségtől szinte lehetetlen megközelíteni az égő raktárt, amelyből állandóan robbanásszerű döbbenések hallatszanak.

A malomtelepet régi nádfedeles házak veszik körül, amelyek szintén nagy veszedelemben forognak és ezért

a hatóságok lónak látták a környékbeli házakat kilakoltatni. Az uccák mindonfelé tele vannak kirkott butorokkal, amelyek között kétségbeesetten siránkozva járnak-kelnek a kilakoltított házak tulajdonosai attól félve, hogy kis vagyonkájuk is a tűz martaléka lesz.

A kilakoltatás nem ment simán, miután ezekben a házakban többnyire munkás emberek laknak, akik még nem voltak odahaza. A tűzoltóknak sok helyen fel kellett törniök a lakást, hogy a butorokat kivihessék az uccára.

A tűzoltók mindent megtesznek, hogy a tüzet lokalizálják és ezért egy az égő lisztraktárral szomszédos gabonaraktraktár tetejét, mint az áttüzesedett tüzfalat, azonkívül a környékbeli házak tetejét is állandóan locsolják és hatalmas vizsugarakkal árasztják el. Tekintettel arra, hogy a lángokban álló lisztraktár megmentése a lehetetlenséggel határos, a hatalmas helyiség előreláthatólag több napig fog égni.

Az eddigi kárt négy-öt millió dinárra becsülik.

A malomtelep a Száva biztosítóintézetnél van biztosítva.

Az angol kormány vizsgálóbizottságot küldött ki a pamutszövőgyári sztrájk ügyében

Kalkuttában véres összeütközés volt a sztrájkoló szövőgyári munkások és a rendőrség között

Londonból jelentik: A jelekből ítélve alig van kilátás arra, hogy a pamutszövőgyári sztrájk békésen megszüntethető legyen. *Macdonald* miniszterelnök pihenőjét félbeszakítva, visszaérkezett Londonba és a munkaügyi miniszternél tudakozódott, a helyzet felől. Ezután félhivatalos kormánynyilatkozat jelent meg, amely úgy szól, hogy a kormány nagy érdeklődéssel és figyelemmel kíséri a bérharc fejleményeit és ezért

a kormány vizsgálóbizottságot küldött ki, amely még nem fejezte be munkáját.

A közlemény úgy végződik, hogy a miniszterelnök

mindent el fog követni a béke mielőbbi helyreállítása érdekében.

Kalkuttai jelentés szerint kedden a sztrájkoló szövőgyári munkások és a rendőrség között véres összeütközés történt.

A rendőrség sortüzet adott a sztrájkoló szövőgyári munkásokra, akik közül nyolcan meghaltak és huszan súlyosan megsebesültek.

A rendőrség megerősítést kért, mert a helyzet napról napra veszedelmesebb. Kedden újabb 35 gyárat zártak be és ezzel a sztrájkoló munkások száma kétszázezerre emelkedett.

Félmillió dollárt fizettek a Graf Zeppelin földkörüli repülésének utasai

A léghajó viládkörüli utjának tizenhét fizető utasa lesz

Newyorkból jelentik: *Eckener* dr. a newyorki lapok jelentése szerint a legnagyobb titokban tartja, hogy kik vesznek részt a Graf Zeppelin viládkörüli utján. A lapok szerint

a Graf Zeppelin földkörüli utjának 18 fizető utasa lesz

és az amerikai kormány három aviatikai szakértőt küld el az utra, köztük *Rosenthal*, a Los Angeles kapitányát. A földkörüli ut egyik legérdekesebb utasa *William W. Leeds*, az ismert amerikai multimilliomos, *Xénia* volt görög királyi hercegnő férje, aki azonban valószínűleg csak Friedrichshafenig vesz részt az uton.

A *Newyork Herald* értesülése szerint a Graf Zeppelin viládkörüli utjának utasai együttesen félmillió dollárt fizettek a jegyekért és miután a Graf Zeppelin építési költsége összesen egymillió dollár volt, a viládkörüli ut bevételéből az építési költségeknek mintegy ötven százaléka megtérül. *Eckener* kijelentette, hogy a viládkörüli ut legkockázatosabb része a szi-bériai puszták fölött vár a léghajóra Moszkva és Tokió között.

A léghajó itt kénytelen lesz a folyók irányát követni, miután erről a területről nincs térkép.

Lángban áll a Szombori Hengermalom részvénytársaság hatalmas lisztraktára

Háromszáz vagon liszt ég — Az eddigi kárt négy-öt millió dinárra becsülik

Szomborból jelentik: A kiállításra készülő Szombornak szomorú szenzációja van: a kiállítás helyének közvetlen közelében levő Hengermalom részvénytársaság telepen szerdán délután

kigyulladt a malom hatalmas lisztraktára, amelyben nagymennyiségű liszt várt elszállításra.

A malomtelep a vasútállomással szemben terül el, két évvel ezelőtt már pusztított itt hatalmas tűz, amelynek nyomai még mindig látszanak. A malom a két év előtti tűz után ismét teljes üzemmel dolgozott és nemrégén rizshántolóval is kibővült. A telepen állott egy hatvan méter hosszúságú fából készült lisztraktár, amelyben több mint háromszáz vagon liszt volt felhalmozva szá-

kokban szállításra készen, azonkívül nagymennyiségű rizs és pudergyártáshoz való nyersanyag.

Szerdán délután hat óra tájban *Ernst Fülöp* igazgató a főszerelővel együtt távozott a malomtelep irodájából, amikor a főszerelő észrevette, hogy

a lisztraktár kátrányozott tetején keresztül hatalmas lüst és lángnyelvek törnek keresztül.

Azonnal a raktárhoz futottak és ekkor látták, hogy a raktár belül már teljesen lángokban áll.

Telefonon értesítették a tűzoltóságot, ahonnan *Szigeti József* tűzoltóparancsnok vezetésével valamennyi szerkocsival kivonultak a tűzoltók és megkezdtek az oltási munkálatokat. A felraktározott liszt ekkor már masszává olvadva hatalmas lángokkal égett és mint-

Juriga Nándor súlyosan terhelő vallomást tett Tuka ellen

A védelem be akarja bizonyítani, hogy az állítólagos kémiroda nem is létezett

Pozsonyból jelentik: A Tuka-pör szerdai tárgyalásán *Galla* védő azt indítványozta, hogy a bíróság rendelje el *Lonszki Aladár* és *Kovács János* alezredes, az állítólagos bécsi kémiroda vezetőinek kihallgatását és eszközöljön ki számukra *salvus conductus* a minisztertanácsnál, hogy megjelenhessenek a tárgyaláson. Azonkívül javasolta a védő annak a két bécsi ház házmesterének kihallgatását, amely házakban az állítólagos kémiroda működött, mert a védő szerint a házmesterek igazolni fogják, hogy a két házban nem volt semmiféle katonai iroda.

Az ügyész ellenezte a védő indítványait, majd a bíróság határozathozatalra vonult vissza és úgy döntött, hogy csak a házmesterek kihallgatását rendeli el. Ezután folytatták a tanú kihallgatásokat. Több jelentéktelen tanu után *Juriga Nándor* képviselőt hallgatták ki. *Juriga* a szlovák néppárt tagja volt, de éppen a Tuka-ügyben való magatartása miatt kellett a pártból kivánnia. Az elnöknek arra a kérdésre, hogy vannak-e pozitív bizonyítékai, hogy Tuka el akarta szakítani Szlovenszktől, kijelentette, hogy igenis vannak. Tuka 1921-ben autonómista javaslatot dolgozott ki, amelyet a párt elé terjesztett. Ebben a javaslatban azt követelte, hogy Szlovenszko állam legyen, külön közigazgatással és hadsereggel. A javaslat felett nagy vita volt. Sokan, köztük *Juriga* is ellene voltak és megbízták *Lábai* képviselőt, hogy dolgozzon ki új javaslatot, amelyben Szlovenszko autonómiáját az állam keretein belül domborítsák ki.

Az elnök kérdéseire ezután kijelentette, hogy más pozitív bizonyítéka nincs. A tárgyalást csütörtökre folytatják.

ABÁCSMEGYEI NAPLÓ - RA

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

Takarékoskodni a pelenkával?

Nem, erre semmi szükség sincs manapság!
— mondja Vidámné Bölcs Kató. Jól ápolt baba, mint amilyen az én Katicám, állandóan hófehér ruhában fekszik. Gondoskodik erről a

Elkészült az első jugoszláviai gyártmányu repülőgép

Dorée, a híres francia pilóta repülte be a gépet, amellyel Jugoszlávia résztvesz a kisantantállamok idei repülőversenyén

Beogradból jelentik: A zemuni Zmaj repülőgépgyárban a napokban teljesen elkészült az első hazai földön épített »Devoitin 27« típusu repülőgép, amellyel Jugoszlávia a kisantantállamok és Lengyelország ez évi repülőversenyén résztvesz.

A gépet a 6-ik repülőezred szlavója alkalmával ünnepélyes keretek között adták át Hadzsics Sztjevan hadügyminiszternek, aki az első Jugoszláviában épített »Devoitin 27«-et megtekintette és annak építéséről, valamint tetszetős külsejéről a legnagyobb tetszés hangján nyilatkozott.

A gépet kedden délután repülte be a beogradi aerodromban Dorée, a világhírű francia pilóta, akit vi-

lágyszerre a »levegő királya« néven ismernek az aviatika kedvelői. A próbarepülést repülőtisztekből álló bizottság nézte végig.

Délután öt óra volt, amikor Dorée beszállt az alumíniumburkolatu tetszetős gépbe. Az aeroplán könnyedén emelkedett a levegőbe, nagy magasságra szállt föl és néhány kör leírása után északi irányban repült.

A berepülés után a kiváló francia pilóta az elragadtatás hangján nyilatkozott a repülőgépmotor teljesítőképességéről és kijelentette, hogy az Európaszerte elismert kiváló jugoszláv katonai pilóták ilyen gépekkel egészen bizonyosan kitűnő eredményt fognak elérni a kisantantállamok repülőversenyén.

A bizonyítékok szabad mérlegelésének elvét vezeti be az új polgári perrendtartás

Az új törvény megjelent a hivatalos lapban

Beogradból jelentik: A hivatalos lapban néhány nappal ezelőtt megjelent az új polgári perrendtartásról szóló törvény. A hivatalos lapban való közzététel az új perrendtartás törvényerőre emelkedett ugyan, de még nem lép életbe, amint hogy maga a törvény nem is szab pontos határidőt az életbeléptetésre nézve, hanem azt külön törvényhozási intézkedésre tartja fenn. Az ország igazságszolgáltatási és gazdasági életében kétségtelenül nagyjelentőségű esemény ennek a törvénynek a közzététele, amely egészen új perjogi eljárást ír elő magánjogi perekben, egységesen az ország egész területére.

Az új perrendtartást az 1895. és 1914. évi osztrák perrendtartás alapján dolgozták ki, azonban a mi törvényünk sokkal terjedelmesebb ezeknél, minthogy Ausztriában az egyes bíróságok hatáskörét nem ez a törvény, hanem egy külön törvény szabályozta. Az új perrendtartás mégsem öleli fel az összes bírói eljárásokat a polgári peres ügyekben, mert néhány elég fontos eljárási szak szabályozását speciális törvényekkel akarják rendezni. Az új törvény sok fontos eltérést mutat fel az alapul szolgáló osztrák törvénnyel szemben. Így az ugynevezett fizetési meghagyásos eljárás, amely pedig azokban az országrészekben, ahol eddig érvényben volt, igen jónak és hasznosnak bizonyult, elmaradt az új törvényből, mert a törvényhozó úgy vélte, hogy az az adós számára nagyon is kevésbé veszélyes.

A makacságtól ítéletek rendszerét teljesen az osztrák törvény mintájára rendezte az új törvény és nem vette tekintetbe azokat a könnyítéseket, amelyeket ebben a tekintetben más európai országok törvényei, elsősorban a magyar, német és olasz törvények tartalmaznak. A bizonyítási eljárás tekintetében az új törvény most már az egész országban

bevezeti a bizonyítékok egyszerű megítélésének rendszerét, a tanúbizonyságok tekintetében is.

Szabályozza a törvény a bíróságok hatáskörét is a pertárgy értéke szerint. Eszerint

elsőfokon 12.000 dinár értékhatárig a járásbíróság ítélekezik, ezenfelül a kerületi (és kereskedelmi) bíróságok. Ezeknél a bíróságoknál egészen 30.000 dinár értékhatárig egyesbíró

előtt folyik a per, azonfelül pedig háromtagú bírói tanács előtt.

Kereskedelmi ügyekben a tizedes harmadik tagja nem hivatalos bíró, hanem szakértő kereskedő, tengerész vagy bányavállalkozó.

Rendkívül fontos újításokat tartalmaz az új törvény a bírói illetékesség megállapítása terén. Megszűnteti a törvény a faktura kiállítás helyéhez kötött illetékességet, amely az osztrák törvény szerint fennállt és elhelyett

bevezeti a rendelő által aláírt megrendelés kiállítás helyének illetékességét és így nem vette át az új törvény a magyar eljárásból az üzleti könyv vezetésének helye szerinti illetékességet (könyvkivonat illetékesség) sem.

Gyakorlatilag ez az újítás azt fogja jelenteni, hogy a jövőben sokkal több esetben lesz kénytelen a hitelező az adós illetékes bírósága előtt perelni és nem állíthatja az adóst az ő illetékes bírósága elé. Ez nagyon fontos a nemzetközi jogi érintkezés szempontjából is, különösen azokkal az országokkal, amelyekben a faktura szerinti illetékesség a szabály, mint Ausztriában és Csehszlovákiában és amelyekben a könyvkivonati illetékesség a szabály, mint Szlovákiában és Magyarországon. Az új törvény alapján ezekben az országokban

a hitelezők nem perelhetik jugoszláviai adósokat saját bíróságaik előtt, hanem csak az itteni bíróságok előtt.

Az üzleti könyvek bizonyító ereje tekintetében az új perrendtartás arra az álláspontra helyezkedik, hogy a fennálló kereskedelmi törvényeknek megfelelően vezetett könyvek általános bizonyító erővel ruházta fel ugyan, de a bíró mégis szabadon mérlegelheti, mennyire adhat hitelt azoknak. Külföldi üzleti könyvek bizonyító értéke viszont annak az országnak a törvénye szerint ítélendő meg, ahol a könyveket vezették, tekintet nélkül arra, hogy az illető országgal kölcsönösségekben állunk-e. Ez is igen fontos eltérés az osztrák perrendtartástól, egyúttal azonban közeledést jelent a magyar perrendtartás rendszeréhez.

Nem rendezi az új törvény a különböző állandó választott bíróságok (tözsdei, kamarai, kereskedelmi,

egyesületi bíróságok) hatáskörét és illetékességét. Minthogy nálunk ezen a téren nagyon sok különféle rendszer létezik, kívánatos volna már ezt a kérdést is részletesen és az egész országra egyöntetűen rendezni. Igen nagy haladást jelent az új törvény azoknak az országrészeknek a szempontjából, amelyekben a most érvényes perrendtartások erősen megkötik a bíróságok kezét a perek irányítása terén. Áll ez különösen Horvátországra, ahol az eljárás írásbeli, a peres felek erős rendelkezési jogtalval, ami lehetővé teszi az alperesnek a per elhuzását.

A törvény sikeres életbeléptetése tekintetében általában nagy optimizmus uralkodik, amely már több nyilatkozatban is kifejezésre jutott. Még sem kellene elfelejteni, hogy annak idején Ausztriában teljes három évig készítették elő az új törvény életbeléptetését, hogy az minden zökkenő nélkül mehessen át a bíróságok, ügyvédek és a jogkereső közönség köztudatába. A törvényhozó a törvény meghozatalával minden esetre befejezte a maga feladatát és most az igazságszolgáltatási szervezeten áll, hogy annak rendelkezését az életbe is átvigye.

L. I.

Megrendült Stalin állása az augusztus 1-i vörös nap kudarcá miatt

Az orvosok pihenést ajánlanak Stalinnak, aki azonban nem meri elhagyni hivatalát

Párisból jelentik: Moszkvai jelentés szerint az augusztus 1-i vörös nap általános sikertelensége nagyon ártott Stalin tekintélyének.

Stalin valószínűleg belebetegedett a kudarcba és most orvosai és barátai azt ajánlják neki, hogy pár hónapos szabadságra a Krimbe menjen. Stalin azonban ismeri azoknak a bolsevista vezéreknek a sorsát, akiket a politikai iroda a Krimbe küld üdülni és épen ezért határozottan visszautasítja ezt a tervet. A Kremlhez közelálló körök azt állítják, hogy

Stalin attól fél, hogy távolléte alatt valamilyen ellenfele végleg magához ragadhatja a hatalmat

és ezért betegsége ellenére sem akarja elhagyni hivatalát.

Körözőlevelet adtak ki a megszökött budapesti bankigazgató ellen

Sebestyén Richárd egy fiatal nő társaságában szökött meg Budapestről

Budapestről jelentik: A Schlesinger Berthold N. és Társa magánbankház megszökött igazgatója, Sebestyén Richárd ellen szerdán újabb négy feljelentést adtak be. Az eddigi rendőri nyomozás megállapította, hogy körülbelül 180—200.000 pengős differenciáról lehet szó, amelynek legnagyobb részét kisebb vidéki pénzüntézetek és vállalatok követelik. Megállapította a nyomozás, hogy Sebestyén Richárd személyileg is, de a bank is, nélkül anyagi problémák megoldása előtt állt és úgy látszik, hogy Sebestyén számolt azzal, hogy a kitűzött határidőre nem tud kötelezettségeinek megfelelni és ezért szökött el Budapestről.

Egyes hírek szerint a budapesti társaséletben közzismert bankigazgató állítólag egy fiatal hölgy társaságában hagyta el Magyarországot és már Brazíliában van, más hírek szerint Törökország felé vette útját. A vizsgálóbíró szerdán körözőlevelet bocsátott ki a megszökött Sebestyén Richárd igazgató ellen.

TÜZÖN-VÉREN KERESZTÜL

A DÁNOSI RABLÓGYILKOS CIGÁNYOK TÖRTÉNETE

íráta PÉTERFY TAMÁS

A nazarénus molnár és látogatója — Kicsoda Luternica?

Kislévdától keletre fekszik Némás, ez a csendes falu, melyet nagyrészt nazarénusok laknak. Bibliát olvasnak, sokat imádkoznak és sohasem káromkodnak. Kint a falutól negyed órányra öreg szélmalom áll, tejeiben golyafészek. Ebben lakik a remete molnár, a híres jószívű Szováti József, akit a vidéken csak úgy ismernek, hogy a »nazarénus molnár«.

1906. év egyik nyáreleji napján úri fogat állott meg a golyafészek malomház előtt. A hintóból fiatal ur nő szállt ki és egyenesen a nazarénus molnár lakásába nyitott. A várakozó öröklők megbámulták a szokatlan látogatót. Alighogy eltűnt az ajtó megett, kijött a molnár és szinte futva sietett át a malomba férje után.

Szóvati József hamarosan előjött és benyitva a lakásba, belekezdett szólások mondkájába:

— Áldott az Ur neve, ki téged ide vezetett. Ha hozzám jöttél jó szándékkal, lésszen neked tiszteleted az Ur által... — aztán az asztalon levő bibliához lépett és fölnyitotta a szentírást. — A bánatosak pedig megvizsgáltatnak!... — mondá ki hangosan rövid néma olvasás után. — Isten az igazság!...

A látogató nem éppen zavar nélkül hallgatta meg a nazarénus molnár bibliai szavait. Arcán gyöngye pirított át és érezte, hogy a szíve is hevesebben, gyorsabban dobog. Hangja reszketett, amint kimondotta:

— Szepessy Melánia grófnő vagyok, Szováti József, a nazarénus molnárt keresem. Vele kívánok beszélni...

— Kegyes volt az Ur, hogy ide küldött. A nazarénus molnár én vagyok. Áldottak mindazok, akik jót akarnak!...

A fiatal grófnő hirtelen sirni kezdett és az asztal mellé a székre roskadt. Reszkető hangon könyörgöve szólt a nazarénus molnárhoz:

— Józsi bácsi!... Ha hiszen az Istenben!... Segítsen rajtam!...

A nazarénus molnár várt egy keveset, aztán megfogta a grófnő kezét és elvonta az arcáról.

— Engedd szabadon folyni könnyeidet, mert az Ur rendelte ezt a megkönnyebülésre vágyakozónak...

Nyugodtan a szemébe nézett a síró grófnőnek, majd halkán, szinte suttogva bátorította:

— Mond el jöveteled okát. A vigasztalás, a segítség az Urnál van a jó emberek által...

— Józsi bácsi... — és körül nézett a szobában, hogy nincs-e fültanuja a szavainak, aztán kissé megnyugodva kérő hangon folytatta. — Józsi bácsi... engem a kislévdári bérés, a Dobi János irányított ide...

— Ismerem... Nem régen temette el a feleségét, akit az Ur magához szolgáltat kegyesen... És Esztkikéje eltűnt titkos módon, de az Ur előtt titkos ninesenek... A lánykát nem az Ur hívatta és előkerült az élők közül...

— Dobi Esztkikét megtalálták?!... — kérdezte reszposó örömmel a grófnő.

— Dobi János még nem tud róla, de rövidesen, egy-két nap múlva keblére fogja ölelni...

— Hála neked édes jó Istenem! — rebegte a grófnő.

— Ámen... — mormogta rá a nazarénus molnár csendesen.

— Óh, Józsi bácsi! maga olyan jó ember! Először látom életemben és máris érzem, hogy jó emberhez jöttem...

— A jók az Urral vannak, aki az Igazság... De mond el, hogy miért jöttél. Hallgatlak.

Melánia grófnő leült az asztal alsó végéhez, az öreg nazarénus molnár pedig szembe vele. Rákönyökölt mindkét karjával az asztallapra. Odahajolt a Szent Biblia fölé és úgy bátorította látogatóját:

— Testvérem az Urhan! Mond el bajaidat, melyek megsokasodának... Mond el úgy, amint történtek, amint jövének azok. De titkot ne legyen, mit elhallgattatsz, mert az Ur mindent lát, mindent tud és szereti gyermekeit, akik nyílt szívűek. Ámen... — ezután fejét lehajította és megcsókolta a Szent Írást. — Az Ur veled vagyok. Veled marad... Ámen...

Néma csend következett. A nazarénus molnár szemét föl nem emelte a szent könyv lapjairól. Melánia grófnő előbb maga elé hámult, szinte elmerengett ebben a malomházi lakószobában, amelynek falai tiszta fehérék voltak, mint a fertőtlen lélek. A lakója pedig remete, aki soha senkinek rosszat nem akart és csak jót, mindig csak jót cselekszik... Bizalmas melegség szállta meg a grófnő szívét. Már nem is dobogott olyan hevesen, mint előbb. Elgondolkodott és homlokát elsimította, szintén lekonykolt az asztalra, mert úgy érezte, hogy könnyebben tudja elbeszélni mindazt, amiért jött... Könnyedén bekezdett a panaszába és a hangja sem reszketett, hiszen ott ült szemben a remete, a nazarénus molnár, aki valóban csak szeretni tud, de gyűlölni nem!...

— A múlt héten lett volna a kézfogóm Lévárdy Béla báróval... — kezdte — De az eljegyzés elmaradt... A három nem jött el... Harmadnapra előjött bocsánatot kérni elmaradásáért... Okul azt hozta fel, hogy a bérés kislányát elrabolták a kóbor cigányok és az üldözésben vett részt... A késedelem okát elfogadtam és későbbi határidőt adtam az eljegyzés, a gyűrűváltás ünnepe... Ez a határnapot he sem várta a báró... Eltűnt... Ez a hír lesújtott, kétségbe ejtett, mert szerettem... igazán szívvel szerettem Lévárdy Béla bárót...

Itt kevés szünetet tartott a grófnő, aztán folytatta: —... Az ifjú báró szüleit mindent megtettek Béla felkutatására, de nyomavesszett, eltűnt... Magam is be-

álltam a kutatók, keresők közé titokban. Csak a szívem sugallata után mentem. Így találtam fel Dobi Jánost, a szomorú bérést, aki egy napon vesztette el ifjú feleségét, akit eltemetett és az Esztkike leánykáját, akit a cigányok elraboltak... Dobi Jánostól megtudtam, hogy Lévárdy Béla báró a gyermekrablást követő éjjelen, az égő nádas mellett találkozott egy cigányleánnyal, aki megígérte az ifjú bárót... Ezt a fiatal cigányleányt keresem, mert ahol ő van, ott találok fel a jegyesemet...

A nazarénus molnár lassan fölemelte arcát a Szent Biblia lapjairól. Tekintete jószágos volt, nézése találkolt a Melánia grófnőével.

— Jó, avagy rossz szándékból keresed azt a cigány leányt?...

— Még nem tudom... Egyelőre csak a jegyesemet kívánom látni. Vele beszélni... Vissza hívni...

— Magad sem tudod?... A némbér mindig ingerlékenyebb, mert úgy teremtet nagybölcsen az Ur! De néked testvérem többszörösen okod van minden harag leküzdésére. Légy óvatos és jó. Lemondó és aláztos. Az elbizakodás veszteted hozná rád rövidesen. Mit kívánsz még tőlem? — kérdezte nyugodtan a nazarénus molnár.

— Kicsoda az a cigányleány? És hol találok meg

öt? Csak ezt mondd meg, ha igazán jó vagy hozzám...

Szóvati József megsimogatta szépen nevelt szürkés szakállát, úgy tett, mintha elmerülne gondolataiba, azután válaszolt.

— Az első kérdésre felelek.

Melánia grófnő felsóhajtott. Nem szólt semmit, várta a feleletet.

— Hogy kicsoda az a cigányleány?... kérdezéd

... Hát tudd meg testvérem, az a leány az országban a legszebbnek tisztelt cigányleány. A Sztojka nemzetiségből való. Még nincs tizenhét éves és a neve Luternica. Szívéért és kezéért Moszkvától Madridig versenyeznek a cigány fejedelmi sariak fiai, gazdag öreg vajdák unokái. Vagyonos orosz, román, szerb, olasz, spanyol cigányok járnak Magyarországra rongyosan öltözve, hogy megismerjék és elnyerjék Luternica kezét. De a leányka még gyermekes. Szeszélyes. És tűz-ímádó... Szereti a ragyogó, égő szemeket és imádja a lobogó lángot, mely fölfelé tör a magasba... Ezt a féltett cigánykincset bántani, vagy őt megharagítani: veszélyes... Luternicáért hét ország cigánynepe rohan vérbosszura... És a vérbosszu nagy és hatalmas az emberek életében, akiknek az Ur nem küldött még Megváltót a lélek tisztítására... Második kérdésemet ismételd meg nyolc napfelkelte után testvérem. Az Ur van veled és marad veled az Ur...

A nazarénus molnár felállt az asztaltól. Becsukta a Szent Biblia lapjait, azután odament a grófnőhöz és megcsókolta a homlokát. Többet nem szólt, hanem kiment a malomba.

Melánia grófnő fölállt a székről és szó nélkül távozott.

A golyafészek szélmalom előtt várta a fogat. Bűlt és elhajatott. Úgy érezte, hogy már nem is boldogtalan...

(Folyt. köv.)

Eredménytelenül megszakadtak az orosz-kínai tárgyalások

Kína nem hajlandó teljesíteni az oroszok feltételeit — Az Egyesült Államok kormánya három semleges hatalom megbizottaiból álló döntőbírósg kiküldését javasolja újabb közvetítő akciójában

Nankingból jelentik: A keletkínai vasutak lefoglalása ügyéből felmerült orosz-kínai konfliktust még mindig nem sikerült elsimítani.

A Mandzsuriában folyó orosz-kínai tárgyalások válságos fordulatot vettek és megszakadtak,

miután a kínai megbizottak a nankingi kormány utasítására közölték az oroszokkal, hogy

a kínai kormány nem fogadhatja el az orosz feltételeket és nem járulhat hozzá ahhoz, hogy a keletkínai vasutak kiutasított orosz igazgatója ismét elfoglalja állását.

Miután a mandzsuri tárgyalásoknak csak előkészítő jellegű volt és ezeken a tárgyalásokon kellett volna dönteni a végleges orosz-kínai konferencia összehívásáról, a mostani tárgyalások félbeszakadása folytán

a végleges orosz-kínai konferencia összehívása ismét bizonytalanná vált.

Mint Washingtonból jelentik, az amerikai külügyi hivatalhoz közelálló körökben úgy hírlik, hogy

az Egyesült Államok kormánya több más hatalommal karöltve újabb közvetítő akciót kezdeményezett,

az orosz-kínai konfliktus mielőbbi békés elintézése érdekében.

Moszkvai jelentés szerint

a washingtoni kormány három semleges hatalom megbizottaiból álló döntőbírósg kiküldését javasolta,

amely bizottság a konfliktus végleges elintézéséig semleges igazgatót nevez ki a keletkínai vasutársaság élére.

Mint Párisból jelentik, kedden Nankingban a hadsereg vezetői tanácskozást tartottak, hogy megbeszéljék a kínai hadsereg újjászervezését. Csang-Kai-Sek tábornok azt hangoztatta, hogy a kínai hadsereget a határőrséggel és a vámőrséggel együtt 1.200.000 főre kell emelni. Sun pénzügyminiszter tiltakozott ez ellen a terv ellen, hangsúlyozva, hogy a mai szegény Kína nem bír el ilyen milliós hadsereget. A pénzügyminiszter egyben bejelentette lemondását.

Nagyértékű Amati-hegedűt fedeztek fel Oszijeken

A becses hangszer egy pincér tulajdonában van, aki zálogba kapta egy cigánytól — 150.000 dinárt ígérnek a mesterhegedűért

Oszijekről jelentik: Oszijek zenekedvelőit néhány nap óta rendkívül érdekes eset tartja izgalomban. Egy oszijek pincér tulajdonában nemrégiben egy valódi Amati hegedűt fedeztek fel, amelyért egy németországi gyár megbizottai, akik a régi nemes hangszer megszerzése végett utaztak le Oszijekre, 12.000 márkát, azaz 150.000 dinárt kínálnak, az Amati hegedű boldog tulajdonosa azonban eddig még nem szánta rá magát a hangszer eladására.

A hegedű felfedezésének története igen érdekes. Vamplin Pavle oszijek pincér, aki az oszijek Central kávéházban van alkalmazva, két évvel ezelőtt az egyik csakoveci kávéházban volt főpincér. Itt az egyik cigány 4500 dinárral adós maradt neki és adósságának fedezetül átadott Vamplinnak egy hegedűt. Az adós nem sokkal ezután elköltözött Csakovecra és a főpincér már le is mondott arról, hogy követelésének nagy részét valaha is behajthassa rajta. A pincér ugyanis, aki semmiféle hangszeren sem játszik, legfeljebb ezer dinárra becsülte a zálogképen kapott kopottas régi hegedűt. A zálogtárgy a padlásra került, majd amikor Vamplin Oszijeken vállalt alkalmazást, a pincér szobájában nyert elhelyezést.

Vamplin már-már el is feledkezett az ügyről, nemrégiben azonban szemébe ötlött a hangszer és arra gondolt, hogy értékesíti a haszontalanul heverő hegedűt. Megmutatta a hangszer egy zagrebi hegedűkészítőnek, aki abban az időben történetesen Oszijeken tartózkodott. A hegedűkészítő az első pillanatban

megállapította, hogy a hangszer nem közönséges értéket képvisel és egyike az olasz renesszansz idején virágzott hegedűkészítő ipar becses termékeinek. Az igénytelen külsejű, porral lepett hegedűből már létredezeket egyes darabkák.

A szakértő óvatosan közölte véleményét a tulajdonossal. Azt mondotta, hogy a hegedű minden valószínűség szerint régi olasz gyártmány, meglehetősen értékes és építésének módszere Amatira, a világhírű mesterhegedű készítőre emlékeztet. Vamplin érthető meglepődéssel fogadta a közlést és ezek után már maga vitte le a hegedűt Beogradba és bemutatta Ritter beogradi karmesternek, aki országosan elismert hegedűszakértő. Ritter megerősítette a zagrebi hangszerész állításait és mintegy két héttel ezelőtt Berlinbe utazott ahol a ritka értékű hangszer ügyében az egyik nagy német hangszerész céggel lépett érintkezésbe, amely speciálisan régi hegedűk adásvételével és restaurálásával foglalkozik. A cég érdeklődését felkeltette az Oszijeken felfedezett hegedűről adott tüzetes leírás és miután megerősítve látták azt a véleményt, hogy eredeti Amati darabról van szó, a cég három megbizottja a napokban Oszijekre érkezett, ahol megtekintették a hegedűt és nyomban 12.000 márkát ígértek érte a tulajdonosnak.

A szerencsés pincér egyelőre valószínűleg nem váltik meg a becses hangszerrel, amelyhez a szerencsés véletlen juttatta, hanem azt meg akarja örizni.

Fogadó estély Irenej püspöknél

A teológiai tanárok noviszadi kongresszusa alkalmából Irenej püspök vendégül látta Noviszad társadalmának vezetőit

Noviszadról jelentik: Dr. Csirics Irenej püspök, a teológiai tanárok noviszadi kongresszusa alkalmából, kedder este féltíz órákor, palotájában fényes fogadóestélyt adott, amelyen a vendég teológiai tudósokon kívül, a város előkelőségei voltak hivatalosak.

Az estélyen a meghívott előkelőségek közül a következők jelentek meg:

Popovics Déka volt miniszter, a noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara elnöke, dr. Borota Branislav polgármester, Mitrovics Zsiván tábornok hadseroparancsnokhelyettes, Uzolac Milán nyugalmazott tábornok, Jankovics Milojko vezérkari ezredes, dr. Koszics Mirkó egyetemi tanár, kamarai főtitkár, Püsgarszki Tódor tartományi pénzügyigazgató és neje, dr. Sztrefanovics Zsárko nyugalmazott polgármester és neje, dr. Adamovics István volt főispán, ügyvédkamara elnök és neje, Szepesevics Zsárko nyugalmazott főispán és neje, dr. Dimsics Alekszander semmitlenéző elnök és neje, dr. Szekulics Milán ügyvéd és neje, Danyerszki Jásó nagybirtokos és leánya Szonja, Trajanovics Bozsidar felebbviteli bírósági tanácselnök és neje, dr. Popovics Lázár noviszadi főszolgabíró és neje, dr. Hadzsi Koszta ügyvéd, felesége és leánya Vera, Vilics Márkó tanítóképzési igazgató és neje, dr. Nikolics Bránko közjegyző és neje, özvegy Pusibir Vazulin, özvegy Vulkonó Vida, Balubdzsics Mirkó fiugimnáziumi igazgató és felesége, Margetics Sztévan leánygimnáziumi igazgató és felesége, dr. Popov Milorád közjegyző és neje, dr. Pavlasz Ignác ügyvéd és neje, dr. Adamovics Péter, városi tisztii főorvos és felesége, Velics György esperes, Milics Tosó plébános, dr. Kiss Henrik főrabbi, Miroszaviljevics Lázár kereskedő, felesége és leánya, Nenadovics O. gyógyszerész és neje, dr. Matanovics Sztján főorvos és neje, Flavics Koszta városi műszaki tanácsos, Monasevics Dusan a görögkeleti egyházközség elnöke, felesége és leánya, dr. Nenadovics Jován főorvos és leánya, dr. Markovics Lázár egészségügyi felügyelő, felesége és leánya, dr. Jovanovics Jován járási főorvos és felesége, Popovics Alekszander városi katonaiügyi tanácsnok, dr. Jovanovics György főorvos, dr. Krsztics Vársa orvos, Mátics Milorád a komlótermelők szövetségének igazgatója, Grigorijevics Foska, dr. Bogdanovics orvos, Francuski Milán, dr. Milics kórházi főorvos és felesége, Milovanov Sztévan nyugalmazott fiugimnáziumi igazgató, Barakos Jelka, Pasztuhov Boris orosz festőművész és felesége, Kohn Gyula kereskedő, Feller Miksa a Hitelező Védőegylet igazgatója, továbbá az újságírók közül Hribovsek Ferdinánd, a Deutsche Volksblatt Kottász Aladár, a Délbácska és Mayor József a Bácsmegeyi Napló munkatársa.

Mulatságos betörőhajszja Petrovoszelón

Rablónak néztek és körülfoztak egy vásárra készülő kereskedőt

Petrovoszelóról jelentik: A községben, mint ismeretes, az utóbbi napokban két vakmerő kasszarablás is történt. Az első esetben a tettesek a Klein Simon gabonakereskedelmi cég kasszáját vitték el, majd a katolikus plébánia pénzeszköznyét próbálták elrabolni. A két vakmerő betörés nagyobb óvatosságra készítette a község lakosait és amióta az eset történt, minden ember fokozott mértékben figyel. Estefelé minden sétáló személy gyanúsá válik a magánidektívák szemében, a csoportokban járó emberek pedig egyenesen veszélyeseknek tűnnek fel a magánnyomozók előtt, mert a két kasszarabliást is nagyobb társaság követte el.

Az általános rablóüldözési lázzal kapcsolatban a napokban mulatságos eset történt Petrovoszelón. Dr. Sztelmajer Ádám községi orvos felesége reggel három óra tájban le akarta engedni a szoba ablakán a redőnyt. Amikor az uriaszony kifelé tekint az ablakon, látta, hogy a szemközti házban levő Pollák-Ile rőfőskereskedés üzletének ajtaja nyitva van. Figyelni kezdett és megöbbsenve látta, hogy a kora hajnali szürkületben drukkák megrakodva három ember jön ki a boltból, majd rövid idő múlva visszatérnek és ismét áruval megrakodva jönnek ki. Az uriaszony rosszat sejtve felkeltette férjét és közölte vele, hogy Pollák Mózses üzletében rablók járnak. Az orvos azonnal felugrott, felöltözött és hogy a rablók el ne riassza, a kert kerítését átugorva kis kerülővel ment a kétszáz lépésre levő rendőrszobába, ahol elmondta azt, amit a felesége látott.

A laktanyán azonnal alarmozták a legénységet és a rendőrök futólépésben igyekeztek a bolt felé. Hogy a betörők el ne menekülhessenek, a rendőrök minden oldalról elzárták az utcát és így közeledtek a helyszín felé.

A rendőrök revolvért szegezve lepték meg a sötétben dolgozó alakokat és felszólították az öt gyanus

férfit, hogy adják meg magukat, ugyanis hiábavaló a védekezés. A meglepett rablók ellenkezés nélkül emelték fel a kezeiket és megöbbsenve néztek a rájuk meredő revolver és puskaesővekre. Majd a kocsin álló ember kétségbeesetten kezdett kiáltani. A rendőrök ekkor jobban megnézték a stránczó embert és látták, hogy az maga az üzlettulajdonos: Pollák Mózses. Most a rendőrök ámultak el és az első pillanathban azt hitték, hogy a rablók kényszerítették Pollákot, hogy segítsen nekik a bepakolásnál. Pollák viszont azt látta, hogy rendőrházba bujt rablók támadták meg kocsiját. Végül aztán kiderült, hogy ártatlan félreértésről van szó. Pollák a másnapi adatai vásárra készült és kora hajnalban el akart indulni, hogy idejében odaérjen.

A kocsi nemsokára el is indult, a rendőrök pedig visszatértek a laktanyába. Az ezzel kapcsolatban a rendőrség most rendeletet adott ki, amelyben megtiltotta a vásárra való díszakai készüldést és ezentul a további rendelkezésig tilos díszaka szedni és szállítani a kiskorúkat és nappal is csak az szállíthat, akinek a rendőrségtől erre engedélye van.

A konzervatívok aggodalommal fogadják az angol-egyiptomi szerződést

Végzetes tervnek tartják az egyiptomi angol megszállás megszüntetését

Londonból jelentik: A keddi nap szenzációja az angol-egyiptomi szerződéstervezet közzététele volt. A liberális és szocialista lapok általános politikai okokból meglepedéssel üdvözik a javaslatot, amelynek nagylökülete szerintük alkalmas lesz a régóta húzódozó kérdés megoldására a kölcsönös jóindulat szellemében. Ezzel szemben a konzervatív sajtó leplezetlen aggodalommal fogadja a javaslatban tervezett messzemenő engedelményeket különösen Egyiptom katonai kiépítésének és a távol keletre vezető utak védelmének gyengítését, ami a konzervatív közvéleményt igen jelentősen érinti. A Daily Telegraph végzetes tervnek nevezi az egyiptomi angol megszállás megszüntetését és felveti azt a kérdést, hogy mi lesz Anglia helyzete akkor, ha egy másik hatalom próbálja Egyiptomot megszállni. A lap szerint ez az intézkedés egy tollvonással megsemmisíti Egyiptomra nézve az angol Monroe-elvet, amely eddig az angol politikának az alapelve volt.

Atadták a forgalomnak az új titeli közúti hidat

Alsó-Bácskát Délbánáttal köti össze az új út

Noviszadról jelentik: Néhány nappal ezelőtt elkészült a titeli kettős Tiszahid közúti hidrésztete is, úgyhogy most már a kettős hid mindkét része át van adva a forgalomnak. A vasúti hidrészt mult évi július 17-én adták át a forgalomnak, míg a közúti hidrészt csak most készült el és ezzel most már zavartalanul lehet használni a Tittel-Perlesz közötti országutat.

A titeli kettős hid üzembhelyezése a Bácska és a Bánát forgalmának szempontjából igen nagy jelentőségű és összekapcsolja az Alsó-Bácskát az Alsó-Bánáttal. Maga a kettős hid 434.60 méter hosszú, de a hánati oldalon egy 40 méteres kiegészítő hidrészt is épült, amely az ottani árterületet hidalja át.

A hid maga két folyampilléren nyugszik és három nyílással bír. A parti pillérrel a folyampillérig terjedő részek mindegyike 120.30 méter távolságra vannak egymástól, míg a középső nyílás az egyik folyampillérrel a másik folyampillérig terjedő hidrészt 154 méter hosszú. A vasszerkezet főszalopai 23.28 méter magasak, míg a vasszerkezet legmagasabb magassága a hidtől 10.94 méter. A hidon 1.5 méter széles gyalogjáró van, amely aszfaltozott betonréteggel van borítva. Mellette van a kocsiútrész 5.50 méter szélességben. Sem a kocsiút szerkezete, sem a hid többi alkatrészét nem készülték fából és így tűzvesztély nem fog fenn, ami tekintettel arra, hogy ugyanazon a hidon vasúti vágányok is vannak lefektetve, hidbiztonsági szempontból fontos.

A hid vasszerkezete 3,391.095 kiló súlyu, a kiegészítő hid szerkezete pedig 153.000. A legmagasabb vízállás esetén még mindig 5.60 méter marad a hajók közlekedésére. A hid szerkezete a parttól a hid közepéig 0.4 százalékos emelkedést mutat. Ez az emelkedés egészen jelentéktelen és csak a hidon felgyülemlt víz lefolyására szolgál.

A hid építését 1928. január 18-án kelt minisztertanácsi rendelet alapján kezdték meg és annak építésével a Zeis és Meissl német hidépítő céget bízták meg. A hid építését mult évi január 21-én kezdték meg. A hid vasszerkezeti és burkolati munkálatai 6,454,576.04 dinárba kerültek.

Ezalkalommal a Tittel—perlesz országutat újra építették és így a két tartomány között a kocsi és gyalogforgalom most már teljesen zavartalanul és kifogástalanul mehet végbe, a hid bácskai oldalán azon-

ban az út még mindig rossz állapotban van és sürgős kijavításra vár.

A hid terveit 1927 március harmadikán jóváhagyta az építésügyi minisztérium és annak építését a noviszadi technikai igazgatóság sztaribecseji szekciója ellenőrizte. A főfelügyeletet Dzardjevics Achilles főmérnök, a sztaribecseji szekció főnöke végezte, míg a noviszadi tartományi technikai igazgatóság részéről Montl József mérnök ellenőrizte. Az alkatrészeket Klöhne August, dortmundi ismert hidépítő cég szállította.

A titeli hid 131.06 méterrel hosszabb, mint a 303.054 méteres noviszadi közúti hid, amelynek vasszerkezete 3.405 tonnát tett ki és dacára, hogy rövidebb, mint a titeli hid, mégis nehezebb. A noviszadi hid 12 méter széles, a titeli közúti hid 7 méter széles. A noviszadi hidat a parton állították össze és tolták fel a pillérekre, míg a titeli hidat a vízbe épített tizennégy méter magas falállványokon szerelték fel.

Két halálos autószerencsétlenség

Budapesten egy újságkihordó fiu, Kiskunfélegyháza közelében pedig egy gazdálkodó esett autókatasztrófa áldozatául

Budapestről jelentik: Halálos autószerencsétlenség történt szerdán délután Budapesten. A Hold uca és a Kálmán uca sarkán a 15-ös autóbussz ki akarta kerülni a közeledő villamost, de ugyanekkor ellenkező irányból egy motorkecpár közeledett. Az autóbussz soffőrije, hogy a villamossal való összeütközést elkerülje, előfordította a kormányt, a gépkocsi felszaladt a járdára, majd a motorkecpárt ütötte el. A motorkecpáron Kolozsvári Tibor újságkihordó ült, aki az autóbussz kerekai alá került és mire a mentők megérkeztek, meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségért Kolozsvárt terheli a felelősség, mert a megengedettnél nagyobb sebességgel hajtott és az autóbussz soffőrijének nem volt ideje kikerülni.

Halálos autószerencsétlenség történt a Kiskunmajsa és Kiskunfélegyháza között lévő országúton is. Nádas András gazdálkodó feleségével, két gyermekével és egy barátjával autózni ment. A gazdálkodó utközben be akart térni egy kocsmába, de a soffőr nem volt hajlandó abba az irányba hajtani. Nádas erre felugrott és dulakodni kezdett a soffőrrel, akit ellökött a kormánykerék mellől. A hatvan kilométer sebességgel rohanó autó nekiszaladt egy fának, amelyet kidöntött. Az autó utasai kirepültek a kocsiból, Nádas András sérnyethalt, felesége és egyik kislánya pedig súlyosan megsebesültek. Az autó többi utasai kisebb sérülésekkel menekültek a katasztrófából.

Szerdán volt az orlyi nemzetközi repülőverseny startja

Negyven repülőgép vesz részt a versenyen

Párisból jelentik: Az Orly-i repülőtéren szerdán reggel kilenc órákor negyven repülőgép indult el a nagy európai nemzetközi körrepülésre. Eredetileg összesen 82 repülő nevezett be a versenyre, azonban csak 54 jelent meg Orlyban, de ezek közül a szakértőbizottság csak negyven versenyzőt állított start-hoz. A repülőtéren a startnál rengeteg ember gyült össze.

Az európai turarepülés első szakasza 423 kilométer és első állomása Basel, ahova a szerdai nap folyamán beérkeztek a repülőgépek. A versenyzőknek összesen 6233 kilométert kell megtenniük.

Baseli jelentés szerint a turarepülés első repülőgépe szerdán déli 11 óra 50 perckor érkezett meg Baselbe. A gép Carberry kanadai pilóta német gyártmányú repülőgépe, amellyel a 416 kilométeres utszakasz 2 óra 20 perc alatt tette meg, vagyis óránkénti átlagos 180 kilométeres sebességgel repült. Carberry a gépet előállító gyártó mérnökeivel együtt repül és a vezetében egymást váltják. A repülőgép 12 óra 16 perckor már folytatta útját Gení felé.

Másodiknak 12 óra 10 perckor Mehring német pilóta érkezett meg és délután két óráig harmincnyolc repülőgép beérkezett Baselbe. Az időjárás kedvező volt és a könnyű nyugati szél elősegítette a repülést.

Nagy hazai bizto itó inéze, B. eskaban, Bánátban és Baranyában jól bevezetve, keres no i zádi f. ok a részere

igazgatót

Csik el örendi erőlt, j. és el öltetése kel, akik a sz km. b. i. 18 bévi ere m. nyus munkát tudnak felmutatni, j. o. mek felhívta.

Részletek a nálakok „Z — 20410” jeleire
PUBLICITAS D. D. ZAGREB
Gundulóva 11 címre üdendők

HIREK

— **Franges Ottó földművelésügyi miniszter Szremszkamitrovicán.** Noviszadról jelentik: Dr. Franges Ottó, földművelésügyi miniszter, Beogradból hétfőnautón a sisatováci kolostorba ment. Útközben rövid ideig Szremszkamitrovicán tartózkodott, ahol a városában több községi kérdés megoldása iránt érdeklődött. Dr. Franges miniszter informálta magát a város gazdasági viszonyairól, a kereskedelem, ipar fejlődéséről és kimerítő jelentést tétetett magának a terméseredményekről. A miniszter másfél órai tartózkodás után folytatta útját a sisatováci kolostorhoz.

— **A közoktatásügyi miniszter visszaérkezett Beogradba.** Beogradból jelentik: Makszimovic Bóza közoktatásügyi miniszter szerdán reggel Blédből visszaérkezett Beogradba.

— **Seba csehszlovák követ Beogradban.** Beogradból jelentik: Seba Jan, Csehszlovákia beogradi követe egy hónapi bédi üdülés után szerdán visszaérkezett a fővárosba.

— **Nincsic Svájca utazott.** Beogradból jelentik: Ddr. Nincsic Momcilo volt külügyminiszter, aki néhány hetet Blédben töltött, kedden elutazott Svájca, ahol előreláthatólag egy hónapig marad.

— **Áthelyezett pénzügyigazgatósági főinspektor.** Noviszadról jelentik: A pénzügyminiszter Jurics Nikola noviszadi pénzügyigazgatósági inspektort Noviszadról Kragujevacra helyezte át.

— **A szentai kereskedők tiltakozása a tulmagas adal vásárl helypénz ellen.** Szentáról jelentik: Az augusztus 1-én Adán tartott országos vásár alkalmából a vásárlókból 30-40 dináros helypénzt szedtek a vásáron résztvevő kereskedőktől. A vásárló emberek közegei azzal indokolták az eljárást, hogy a helypénzt négyzetméterenként két dinárra emelte a község. Mivel a legnagyobb városokban sincs ilyen magas vásárl helypénz, a szentai kereskedők elhatározták, hogy előbb a községnél keresnek orvoslást, ha ez nem jár eredménnyel, ugy a tartománynál intervenálnak. Ilyen magas helypénz és gyenge üzletmenet mellett egyáltalán nem rentabilis a vásárok látogatása és ha Adán a helypénzt nem szállítják le, a kereskedők akciót indítanak, hogy az adal vásáron a jövőben egy kereskedő se vegyen részt.

— **A Mauretania megdönti a Bremen gyorsasági rekordját.** Newyorkból jelentik: A Mauretania teljes sebességgel halad Newyork felé. A gőzös kapitánya szikratáviratot küldött, amelyben közli, hogy legkésőbb csütörtökön hajnalban megérkezik. Ezzel a Mauretania megdöntötte a Bremen gyorsasági rekordját.

— **A jugoszláv újságírók Varsóban meglátogatták az ismeretlen katona sírját.** Varsóból jelentik: A Lengyelországban tartózkodó jugoszláv újságírók kedden Varsóban látogatást tettek az ismeretlen katona sírjánál és megkoszorúzták a síremléket. A varsói lengyel újságírószindikátus kedden disztribúciót adott a jugoszláv hírlapírók tiszteletére. Az ebédén számos felköszöntő hangzott el.

— **A gyermekbénulási járványnak egy halottja van Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Néhány hete veszedelmes betegség, a gyermekbénulás terjedt el Noviszadon. Az egészségügyi hatóságok mindent elkövetnek, hogy a veszedelmes betegség továbbterjedését megakadályozzák. Eddig nyolc gyermekbénulási eset fordult elő és pedig Noviszadon Goldberg György, Sankovics József és Neskovic Milorád, Rakovácson: Bozsanića Mica, Gyurgyevón: Szalonszki Joachim, Ruszki Krsturion; Meggyesi József és Veternik, Buzarovic Vidovszava betegedtek meg. A nyolc beteg közül Neskovic Milorád, Darányi-telepi kisfiú meghalt.

— **Idéjárs.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Mérésükkel meleg, egyes helyeken még erőre hajlamos idő várható.

— **A kulai járásban járási ipartestületet alakítanak.** Noviszadról jelentik: Augusztus 11-ikén vasárnap a kulai járás ipartestületeinek képviselői együttes ülést tartanak, amelyen a járási ipartestület megalapításának ügyét beszélik meg. A megalakítandó járási ipartestület minden ipartestület szász után egy képviselőt küld, azok az ipartestületek pedig, amelyeknek száznál kevesebb tagjuk van egy képviselőt küldhetnek a járási ipartestületbe. Az alakuló ülésen a vrhaszi ipartestület elnöke elnököl és a noviszadi kereskedelmi és gyáripari kamara kiküldötte fogja ismertetni a járási ipartestület célját és alapszabályait. Az ipartestület székhelyét szótöbbséggel jelölik ki.

— **Véget ért a spliti kívándorlási konferencia.** Splittől jelentik: Szerdán reggel nyolc órakor folytatták a kívándorlási konferenciát, amely délig tartott és ezzel a konferencia befejeződött. Az utolsó napon a kívándorlóknak a hazájukkal való összeköttetés fenntartásának kérdéséről és a visszatérni akarók támogatásának ügyét tárgyalták le. A konferencia Drinkovic Máté szociálpolitikai miniszternek az ügy érdekében kifejtett buzgó munkálkodásáért elismerését fejezte ki.

— **Elkobozták a be nem jelentett rádót.** Ljubljánából jelentik: A ljubljani postaügyi hatóságok legutóbb elkobozták Preis Max ljubljani lakos rádiókészülékét, amelyet tulajdonosa engedély nélkül szerelt fel és tartott üzemben. Az orvhallgatót a készülék elkobozása mellett az előfizetési díj háromszorosának megfizetésére kötelezték s a büntetési összeg egyharmadát kifizették a feljelentőnek.

— **Felésege segítségével megölte alvó anját egy gazdálkóró.** Belapalánkról jelentik: Megdöbbentő gyilkosság történt szerdára virradó éjszaka Belapalánkról Lilies Velimir gazdálkóró felesége segítségével fejével agyonütötte alvó édesapját, Lilies Alekszandart, aki náluk lakott. A gyilkosságot reggel felfedezték és rövid nyomozás után letartóztatták a gyilkos házaspárt. Lilies és felesége beismerő vallomást tettek és elmondták, hogy már régen foglalkoztak azzal a tervvel, hogy elteszik lábálól az öregembert, akinek vagyonára áhítottak. Egy hónappal ezelőtt mérgeggel akarták megölni Lilies Alekszandart, a mérge azonban nem hatott és így határozták el, hogy agyonverik.

— **Nagykoru az indijai mezőőr gyilkosa.** Noviszadról jelentik: Indija közelében a vasúti pályatest mentén, mint ismeretes a múlt hó 7-ikére virradó éjjel egy suhanc Stojanac Lázár meggyilkolta Magocs István mezőőrt. A gyilkost hamarosan elfogták, de korát ezigdig nem tudták megállapítani. Dr. Ehrin Iván mitrovicai vizsgálóbíró beszerezte Rigicáról a gyilkos keresztlevélét, amelyből kiténik, hogy Stojanac 1911-ben született és így a büntetőeljárásnak szempontjából nagykoru Stojanac ügyét ezek után a rendes büntetőtanács tárgyalja valószínűleg szeptember folyamán.

TÖZSDE

Zürich, aug. 7. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.3525, London 25.2225, Newyork 519.825, Brüsszel 72.275, Milánó 27.1775, Madrid 76, Amszterdam 208.15, Berlin 123.86, Bécs 73.23, Szófia 3.76, Prága 15.38, Varsó 58.30, Budapest 90.775, Budapest 3.08.

Zagreb, aug. 7. (Zárlat.) Páris 222.04—224.04, London 276—276.80, Newyork 56.76—56—96, Zürich 10.1440—10.9740, Milánó 296.78—298.78, Berlin 13.56—13.59, Bécs 801.13—804.13, Prága 168.20—169, Budapest 992.29—996.29.

Noviszadi terménnytőzsde, aug. 7. Buza bácskai új 77—78 kg. 205—210, hajó Tisza új 77—78 kg. 215—220, bánáti új 77—78 kg. 205—207.50, szerémi új 77—78 kg. 205—210. Árpa bácskai új 100—105, Zab bácskai új 180—185, bánáti új 175—180, szerémi új 180—185. Tengeri bácskai 205—210, bánáti 202.50—207.50, szerémi 205—210. Lisztek: Ogg és Og 315—320, kettős 295—300, ötös 275—280, hatos 250—255, hetes 220—225, nyolcas 140—145, korpá bácskai jutásárakban 120—125, szerémi 120—125, bánáti 120—125. Irányzat: lanya. Forgalom: 40 és fél vagon.

Budapesti gabonátőzsde, aug. 7. Határidőzlet: Buza októberre 24.31—24.60, zárlat 24.60—24.61, márciusra 26.52—26.80, zárlat 26.80—26.81. Rozs októberre 19.20—19.60, zárlat 19.60—19.61, márciusra 21.30—21.65, zárlat 21.65—21.67. Tengeri májusra 19.58—19.85, zárlat 19.85—19.88. Készárúpiac: Buza 23—24.80, rozs 17.60—17.99, takarmányárpa 17.75—18.50, sörárpa 19—23.50, köles 20—21, repce 45—46, tengeri 23.50—23.75, zab 18—19, korpá 13.50—13.75, új zab 17.25—17.50.

Chicagói terménnytőzsde, aug. 7. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza szeptember (131.125) 133 háromnyolcad, december (139.875) 141 háromnegyed, március (144.50) 147. Tengeri szeptember (97.25) 98 hétnyolcad, december (94.25) 95 egyegyed, március (97.25) 98 egykettő. Zab szeptember (47.50) december (51.75), március (54). Rozs szeptember 107 háromnegyed, december (113.125) 115, március (115.75).

Winnipeg-i terménnytőzsde, aug. 7. Középfolyamok: Buza október (154.625) 155 ötnyolcad, december (151) 152 háromnyolcad, március (155.75) 157 háromnyolcad.

Liverpooli terménnytőzsde, aug. 7. (Zárlat.) Buza október (10 sh. 1 egyegyed d.) 9 sh. 11 egykettő d., december (10 sh. 5 egyegyed d.) 10 sh. 3 d., március (10 sh. 8 egykettő d.) 10 sh. 5 háromnegyed d.

Vizálás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 168 (—12), Apatin 242 (—10), Bogcjevó 247 (—5), Palánka 177 (—8), Noviszad 169 (—7), Zemun 114 (+6), Pancsevó 84 (0), Orsova 146 (+3), Dráva: Maribor 125 (—65), Oszijek 72 (—4). Száva: Zagreb 108 (—18), Mitrovica 100 (0), Sabac 2 (—11), Beograd 42 (0). Tisza: Senta 8 (—11), Becsej 0 (—4), Títel 158 (—4).

— **Postahivatalt állítottak fel a beogradi központi miniszteriumi palotában.** Beogradból jelentik: Az építészeti miniszter határozata értelmében a beogradi 7. számú postahivatal, amely eddig a külügyminiszterium épületében működött, az újonnan épített központi miniszteriumi palotába helyezték át, ahol a hivatal a központi sajtóiroda mellett kezdte meg működését.

— **Rein Geza adal bankigazgató ellen jóváhagyták a vizsgálói fogságot.** Noviszadról jelentik: Rein Geza az adal Leszámítoló Bank igazgatója ellen, mint ismeretes, a szubotici törvényszék vizsgálóbírája egy és fél millió dinár elsőlikasztása miatt elrendelte a vizsgálói fogságot, amit a vádtanács is jóvá hagyott. Rein a döntés ellen a noviszadi felelbiteli bíróság vádtanácsához felebbezett, amely szerdán tárgyalta a felfolyamodást és jóváhagyta a vizsgálói fogságot.

— **Két hónap csőlévőt.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék jogerősen két hónapi fogságra ítélte Klein Boriszláv beogradi utazót, aki a noviszadi Faggioni cukorgyárak alkalmazottja volt. Klein után a cég kötelekéből elbocsátották, régi meghatalmazó iratával a cég üzletfelcélitől 6500 dinárt vett fel és a pénzt a saját céljaira fordította.

— **Három embert maga alá temetett egy beomlott hegy Délszerbiában.** Beogradból jelentik: A délszerbiai Rudenica községben egy nagyobb hegy leomlott és maga alá temette Kuli Dániel, Jovanovic Bogumil és Koszics Radomir munkásokat, akik a hegy lábánál követ törtek. A lezuhanó földtömeg alól Rulit holtan húzták ki, míg Jovanovic és Koszics súlyos sérüléseket szenvedtek. A lefolytatott vizsgálat során megállapították, hogy a szerencsétlenségért magukat a munkásokat terhelni felelősség, mert figyelmeztetés ellenére tartózkodtak a veszélyeztetett helyen.

X. Reichenbergi vásár

(Jubileumi vásár) 1929 augusztus 17.—től 23-ig
Felvilágosítás: Váserhivatal, Reichenberg, Csehszlovákia

— **Lövészverseny Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi lövészegyesület augusztus 25-ikén déli- és galamblövőversenyt rendez. A versenyt nagy ünneppélyvel kötik össze.

— **Árlejést írték ki a beogradi központi tüdőbetegpavillonjának építési munkálataira.** Beogradból jelentik: Az egészségügyi miniszterium rövidlejárati árlejést írt ki a beogradi központi tüdőbetegpavillonjának befejezésére. Az előírnyozott 1,757,000 dinár.

— **Magyar orvosok kívándulása az Adriára.** Szakról jelentik: A közlekedésügyi miniszterium szászaki hivatalos turista irodája, mint ismeretes, megrendezi a magyar orvosok adriai utazását. A program szerint az eddigi 150 jelentkező magyar orvos szeptember nyolcadikán indul Budapestről Rab felé. Innen Dubrovnikba majd Kotorba és Cetinjébe mennek, majd meglátogatják Sibeniket és Crikvenicát is.

— **Zárókonferencia a szentai járásban.** Szentáról jelentik: A kiadott új záróelőírnyv rendelkezései értelmében nemsokára lejár a kéthónapos határidő, amelyen belül az egyes tartományi főispánoknak minden járásra, helységre külön-külön elő kell írni az üzletnyitások és zárások pontos idejét. A beogradi tartomány főispáni hivatala most utasítást küldött a járási főszolgabíróknak, hogy a helyi viszonyok figyelembevételével készítsenek egy üzletzárási tervezetet. A szentai járási főszolgabíró augusztus 22-ikére hívta össze a járás összes községeinek delegátusait zárókonferenciára. Minden községből a községi jezőzőkön kívül 2—2 munkaadó és ugyanannyi munkás vesz részt a konferencián. Beeskereken augusztus 18-ikán lesz konferencia, amelyen az összes városok és járásközpontok képviselői bemutatják a munkaadók és alkalmazottak bevonásával megalkotott tervezetet.

— **Agonyverték egy rokkantat egy Zagreb melletti községben.** Zagrebból jelentik: Rejtélyes gyilkosság történt szerdára virradó éjszaka a Zagreb melletti Sesvete községben. Házában meggyilkolta találták Brljak Luka gazdálkórót, aki ötvenszázalékos hadirokkant. Az esetet az teszi rejtélyessé, hogy Brljak ellen a múlt évben egyik alkalmazottja Krizsanovic Rudolf gyilkosságot kísérelt meg. A béres baltával fejbévágta gazdáját, aki hónapokig élet-halál közt lebegett. Krizsanovicot néhány hónapra ítélte a bíróság és a béres nem régen szabadult ki és mint megállapították, Brljak szállásához közel egyik kocsmában kapott állást. Szerdán reggel Brljakot szétvert koponyával találták meg. A gyilkossággal volt béresét gyanúsítják, aki nyomtalanul eltűnt munkahelyéről.

— **Állatbetegségek a Tisza mentén.** Szentáról jelentik: Novakanizsán a hasított patáju állatok között száj és körömfájás járvány terjedt el. A tartományi, illetve járási egészségügyi hatóságok a következő helyeken rendelték el a zárlatot: Novakanizsa, Obilicevo, Krstur, Szanád, Banatsko Arandjelovo. Adán a tartományi gazdasági iskola sertésállományában a pestis és a bőrfarkas-betegségek pusztítanak. A beteg állatokat elkülönítették. Ugyszintén Adán a tehének között is veszedelmes járvány pusztít. A hatóságok minden szükséges intézkedést megtettek a járványok leküzdésére.

— A zagrebi polgármester Berlinben. Berlinből jelentik: Dr. Srkulj zagrebi polgármester, aki mint megírtuk, több havi külföldi tanulmányutra utazott, hogy a nyugati nagyvárosok pénzügyi adminisztrációját tanulmányozza, több hetes bécsi tartózkodás után kedden Bérlinbe érkezett. A zagrebi polgármestert Scholz, Berlin polgármestere fogadta. Scholz el fogja kísérni dr. Srkuljt a német vidéki városokba is, így elsősorban Hamburgba és Hannoverbe.

— Könnyítések a Jugoszlávia és Ausztria közötti autóforgalomban. Beogradból jelentik: A beogradi osztrák követség legutóbb hivatalos értesítést tett közzé, amelyben közli, hogy a Jugoszlávia és Ausztria közötti autóforgalomban az osztrák határon nem kell az eddig szokásos bentazási illetéket lefizetni, ha az autó vagy motorbicikli tulajdonos, aki szabályszerű nemzetközi autótulajdonosként rendelkezik, kötelezi magát, hogy tíz napon belül elhagyja Ausztria területét. Ilyen esetekben az autósoknak és motorkerékpárosoknak mindössze öt silling kezelési illetéket kell lefizetniök a határmenti vámkerendeltségeknél.

— Mélyreható reformokat tartalmaz az új középiskolai törvény. Beogradból jelentik: A készülő új középiskolai törvény tanügyi körökben elterjedt hírek szerint mélyreható reformokat fog életbe léptetni. A reformok kiterjednek úgy a tanári kar helyzetére, mint a tantervre és a tanulóknak az iskolához való viszonyára. A törvényt ennek a hónapnak a végén teljes terjedelmében nyilvánosságra hozzák és az még az 1929-30. iskolaév folyamán életbe lép.

— Kibővült a noviszadi állami levéltár. Noviszadról jelentik: A belügyminiszter a napokban elrendelte, hogy az ugynevezett billéti levéltárat, amely a bánáti horvát telepítvényre vonatkozik, Becskerékről, ahol jelenleg őrzik, a noviszadi állami levéltárhoz csatolják. A belügyminiszter ugyanekkor elrendelte, hogy a jelenleg Szuboticán levő levéltárat, amely a boszniai gyermekeknek a Vajdaságban való elhelyezésére vonatkozik, szintén a noviszadi állami levéltárhoz csatolják. A noviszadi állami levéltárhoz tartoznak már eddig is a sajkászászlóalj, az 1848-49. évi felkelések idejéből való nemzeti tanács levéltárai és még más levéltárak is. Dr. Kirilovics Dimitrije, a noviszadi állami levéltár igazgatója a napokban Becskeréken átveszi a billéti levéltárat.

— Radoszlavov súlyos rákbetegségben szenved. Berlinből jelentik: Radoszlavov, volt bolgár miniszterelnök, aki jelenleg Németországban tartózkodik, néhány nappal ezelőtt rákos tünetek között súlyosan megbetegedett. Az orvosok véleménye szerint a bolgár politikus rákbaja olyan súlyos természetű, hogy rövidesen műtétet kell végrehajtani rajta.

Gerber-féle Góliát barna sör zamatos, tápláló, izletes és pótolhatatlan.

— Nappal is szolgáltat áramot a kikindai villanytelep. Kikindáról jelentik: Kikindán a villanytelep ezideig nappal nem szolgáltatott áramot. Most a telep igazgatósága a várossal egyetértve elhatározta, hogy nappal is szolgáltat áramot, hogy az iparvállalatok ne legyenek kénytelenek saját áramtelepet tartani üzemben.

PENZUGYI HIREK

A Phönix életbiztosítótársaság mérlege

A Phönix életbiztosító társaság június 28-ikán tartotta 46. évi közgyűlését. A közgyűlés elfogadta az 1928. évre szóló mérleget, amelynek adatai a következők:

Az 1928. évben 4.320.579.000 dinár összegben költöttek új életbiztosításokat. 1928 végén a fennálló életbiztosítások összege 14.303.485.000 dinárra rugott, mely összeg 1929. június végéig 16 milliárd dinárra emelkedett.

A díjbevételek 1928-ban 683.816.208 dinárt, a tőkehasználatok 96.409.152 dinárt, míg a kifizetett biztosítások összege 1928-ban 212.108.304 dinárt tett ki. A biztosítási osztálykalap nyereségrészesedéssel 71 millió 656.084 dinár.

Az intézet saját kötvényekre nyújtott kölcsönök összege összesen 87.582.763 dinárt tesz ki.

A technikai tartalékok és áthozatok az 1928. év folyamán 1.757.784.847 dinárral emelkedtek, míg a társaság garantáló öszvagyona 1928. december 31-ikén 1.979.364.760 dinárra rugott.

A 32 millió (tartalékkal összesen 46.400.000) dináros részvénytulke után a társaság ez évben 8% százalék osztalékot fizetett a múlt évi 7 és fél százalékkal szemben.

1928 év folyamán az S. H. S. királyi ügy területén 178.130.484 dinár összegben kötöttek új életbiztosításokat, úgyhogy az ország területén kötött összes életbiztosítások összege 1928 év végén 677.163.767 dinárt tett ki.

A társaság tevékenysége, amely a legnagyobb európai biztosító társaságok egyike, kiterjed Ausztriára, Jugoszláviára, Franciaországra, Németországra, Belgiumra, Csehszlovákiára, Hollandiára, Olaszországra, Magyarországra, Romániára, Spanyolországra, Lengyelországra, Egyiptomra, Görögországra, Bulgáriára, Törökországra, Palesztinára stb.

— Kifogták a Dunából egy öngyilkos asszony holttestét. Apatinból jelentik: A Duna az elmúlt napokban egy nő holttestét vetett ki a partra. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy a holttest azonos a napokban eltűnt Mun Tamásnéval, aki gyermekével együtt a Dunába vetett magát. A kis öthónapos gyermek azonban nem került elő. Mivel a boncolás megállapította, hogy öngyilkosság forog fenn, megadták a temetési engedélyt. Az asszony elmezavarában következett az öngyilkosság.

— A vinkovci adóhivatal új főnöke. Noviszadról jelentik: Mazsuranics Vláda rumai adóhivatali ellenőrt a vinkovci állami adóhivatal főnökévé nevezték ki.

— Felvételek az adminisztratív altiszt és tiszt iskolába. A beogradi adminisztratív altiszt és tiszt iskolába augusztus 30-ig bezárólag lehet felvételekre jelentkezni. Az altiszt iskolába való felvételhez négy középiskolai végzettség, a tiszt tanfolyamra pedig gimnáziumi vagy kereskedelmi érettségi szükséges. A felvételi kérvények Uprava adminisztratívne oficirske škole, Beograd, címre intézendők. A beiratkozás felteteleiről bővebb felvilágosításokat Szuboticán a városi katonai ügyosztály (Városháza, II. emelet) ad.

— A vajdasági vadászszövetség közgyűlése. Noviszadról jelentik: A vajdasági vadászszövetség augusztus huszonegyedikén, a noviszadi városháza közgyűlési termében, Lakics János, polgármesterhelyettes szövetségi elnök elnöklétével tartja meg évi rendes közgyűlést. A naprenden az új tisztikar megválasztása és a vadászállomány fokozott védelme érdekében teendő intézkedések szerepelnek.

Céltudatos
és gondozott.

Még hogyha korának tökéletes typusa is a félti, akkor sem biztos a sikere az egész vonalon. Hozzá tartozik ehhez a gondozott külső is, mindenekeelőtt pedig a kifogástalanul ápolt haj.

10 pernyi munka, egy fejmosás Elida shampooval meghozza a kívánt eredményt. Az Elida Shampoo minden férfi részére célszerű, bárhova könnyen magával viheti. Rögtön használatra kész. A fejbőrt és haját alaposan tisztítja, a kellemetlen kopásodást megszünteti.

ELIDA SHAMPOO

— Eléggett termés. Noviszadról jelentik: Hétfőn délelőtt Janosevics Ljuboje, szomszámítottval gazdálkodó földjén tűz ütött ki, amely ötven métermázsza gabonát elhamvasztott. A gabona nem volt biztosítva. A tüzoltóság sikeresen a céslőgépet és a gazdasági berendezést megmenteni.

— Agyonlőtte magát egy kikindai pincér. Kikindáról jelentik: Szimics Milivoj kikindai pincér hosszabb ideje állás nélkül volt és minden igyekezete, hogy munkához jusson, eredménytelen maradt. Szimics az utóbbi napokban végképpen elkeseredett, este kiment a népkertbe, ahol az egyik rózsabokor alatt fölbélte magát és nyomban meghalt. A szerencsétlen pincért Jovanovics Zsárkó, a kikindai pincéregyesület elnöke temette el.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

Orvosi hír. A gráci egyetem száj- és fogsebészeti osztályán folytatott gyakorlat után fogorvosi rendelőmet újabb megkezdtem, Dr. Auspitz Rudolf, Sombor.

Jó emésztésnek lesz, ha reggelenként éhgyomorral egy fél pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet iszunk. A táplálkozási zavarok szakorvosai általánosan dicsérik a Ferenc József vizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epekiválást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vért felfrissíti. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

RÁDIÓ

Három operaelőadás a rádió csütörtöki műsorán

A csütörtöki műsor kiemelkedő eseményei

Csütörtökön a rádióműsor változatosabbnak ígérkezik, mint az előbbi napon. Beograd nyívs hangversennyel fejezi be csütörtöki műsorát. A hangverseny programja a következő: 1. Weber: Jubel, nyitány. 2. Verdi: Borda! a Traviatából. 3. Massenet: Méditation. 4. Massenet: Fete. 5. Csajkovski: Lirai Suite a) Canto appassionato b) Elegie c) O wüsstest Du noch nur d) Andante cantabile. 6. Mokranjac: VII. Rukovet. 7. Grieg: Ich liebe Dich 8. Grieg: Huldigungsmarsch (22.30).

Berlin harmonium-hangversenyt közvetít (19.30). Frankfurt leadója pedig Mozart, Puccini, Csajkovszky

és Hugó Wolf szerzeményeiből állította össze esti hangversenyének műsorát (20.15). Königsbergből is nyívs hangversenyt kapunk. A műsoron Beethoven és Mozart szerzeményei szerepelnek (20.40). Stuttgart Wagner Richard-estét rendez (20.45), Bécsben pedig a szinfonikus zenekar fog hangversenyezni (20.20).

Turin operaelőadást nyújt (21.30). Operaelőadást kapunk Milánóból is, ahol Leoncavallo egyik dalműve szerepel műsorán (20.30). London szintén operaelőadást tűzött esti programjára (21.35). Az egyetlen operaelőadást Nápolyból kapjuk, műsorán Suppé Boccaccio című operettje szerepel (21.02).

SPORT

Nyolcvan nevezés érkezett eddig a Kék-fehérek országos tenniszversenyére

A verseny pénteken reggel kezdődik — A vidéki játékosoknak csak szombaton reggel kell jelentkezni a városligeti pályákon

A szubotocai Kék-fehér tenniszklub három napos országos tenniszversenye Szubotica bajnokságáért pénteken kezdődik és vasárnap fejeződik be. A versenyek iránt — mint már közöltük — olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg a közönség körében, amilyen Szuboticán eddig ritkán volt tapasztalható. A beérkezett nevezések száma szintén jóval nagyobb, mint remélni is lehetett. A klub vezetősége ötven-hatvan versenyző startolására számított, ezzel szemben máris nyolcvan nevezés érkezett be a klub titkárságához. Csütörtök estig azonban még bizonyára érkeznek néhány nevezés, miután Szerb Itebejről, Noviszadról még senki sem jelentkezett, ugyszintén Zagrebból is csak öt nevezés érkezett be

eddig, habár onnan tizen lejezték részvételüket. Így a még jelentkező versenyzőkkel együtt körülbelül száz versenyzőre lehet számítani. A nevezések nagy száma már előre biztosítja a verseny sikerét, minden versenyszámban hatalmas küzdelem várható a bajnokságért.

Szerdán délig a következő nevezések érkeztek be a klub vezetőségéhez:

Beograd: Seleketinsky, Suslak.
Zagreb: Dr. Gostisa, Podvinec, Fink, dr. Bazala és Plazeriano.

Becskek: Vattai Szöszli, Beno Ilonka.
Odzsaci: Dr. Ertl, Flaman, Bilek, dr. Mamusic, Leszmeister.

Szenta: Bokor Béláné, Bokor Béla, Heiszler, Löbl.
Osziyek: Reichenfeld, Reiszmann, Rottmann és Zimmermann.

Vinkovci: Riesel Antal és Lehrer Beba
Novivrbdsz: Hauszlohner Béla, Hauszlohner Imre, Hauszlohner Irénke és Freund István.

Kuta: König és Mály.

Szombor: Gradjanszki.
Bajmok: Pfeifer.
Ada: Szegő Miklós.
Szaribecsej: Dr. Gortva, dr. Galambos, Báno György, Ginder Rezső.
Palics: Kiss Panni, Strassburger Klári, dr. Gáborné, dr. Fränkelné, Nojcsék Tusi, Lichneckert Pusza, Hercog Klári, Hercog Lilly, Matijevics Olga, Csernojarov, Kiss József, dr. Singer, Kramer László, Pressburger, Szinger L., Kemény, Lichneckert.

Szubotocai Bácska: Percsics Balázs, Percsics Ferenc.
Kék-fehérek: Bachrich Walterné, Kádár Maca, Lazarek Lotti, Dulics Cunca, Bakule Panni, Siflis Irma, Hauser Panni, Tóth Gabi, Heisler Vica, Czuczy Alice, Kiss Böske, Kovács László, Berényi János, Szekenderovics Márkó, Vig László, Grád István, Taupter Alfréd, Vilicsics Szilvó, Sztarek Dezső, Sudár József, Szám Péla, Facsar Lajos, Temunovics László és Goldberger Géza.

A verseny pénteken reggel nyolc órakor kezdődik, a vidéki versenyzőknek azonban a vezetőség lehetővé tette, hogy csak szombaton reggel nyolckor álljanak starthoz. Az első osztályú versenyen négy versenyszám szerepel, egymint: 1. Férfi egyes. 2. Női egyes. 3. Férfi páros és 4. Vegyes páros. A másodosztályú versenyen csak férfi egyes és női egyes versenyszámok szerepelnek. Minden versenyszámban a bajnok részére értékes tiszteletdíjat tűzött ki a rendező egyesület.

Az elmúlt évben Szubotica bajnokságáért rendezett versenyen a férfi egyes bajnokságát *Konyovics* (Szombor), a női egyes bajnokságát *Bokorné*, a férfi páros bajnokságát *Radovics és Uzelac*, a vegyes páros bajnokságát pedig *Radovics és Vattai Szöszli* nyerték meg, a másodosztályban pedig a férfi egyesben *Sztankovics* (Szombor), a női egyesben pedig *Beno Ilonka* (Bocskerék) lettek az elsőek.

Egy-egy versenynapra tíz dináros belépőjegyet adott ki a rendezőség, vasárnap pedig tizenöt dináros belépődíjak lesznek. A klub tagjai kedvezményben részesülnek.

Szubotican hét, a vidéken kilenc egyesület küzd az elsőosztályban

A létszámemeléssel a Villanytelep S. C. és Odzsaci S. C. nem esik ki, a Szombori T. K. bekerült az elsőosztályba

A szubotocai alszövetség ujonnan megválasztott igazgatótanácsa kedd este tartotta első ülését Gyogyevics Jován elnökletével. A tanácsülés nagyfontosságú változásokat eszközölt az elsőosztály jövő évi beosztásán, amennyiben Szubotican hatról hétre, a vidéken pedig hétről kilencre emelte fel az elsőosztályú egyesületek létszámát.

Az alszövetség múlt vasárnapi közgyűlése Maletin szentái kiküldött indítványára utasította az igazgatótanácsot, hogy emelje fel a vidéki elsőosztályú csapatok létszámát. Miután a szabályok értelmében a bajnoki mérkőzések sorsolását egy hónappal a mérkőzések megkezdése előtt meg kell efiteni, az igazgatótanács már az első ülésen foglalkozott a közgyűlés határozatával és annak értelmében a múlt évi hét helyett kilencben állapította meg az elsőosztályú vidéki csoportjában küzdő egyesületek létszámát. A határozat alapján az Odzsaci SC nem esik ki az elsőosztályból, míg a Szombori TK, amely a vidéki II. osztályok első helyezettjeinek osztályozó mérkőzésein a Dulics után a második helyen végzett, kilencediknek bekerül az első osztályba, amelyben a következő egyesületek foglalnak helyet: *Szaribecseji Szoko*, *Szombori Sport*, *Szentai AK*, *Szombori Zsak*, *Szombori Szoko*, *Vrbdszi SC*, *Dulcis*, *Odzsaci SC* és *Szombori TK*. A határozat meghozatalánál az igazgatótanács elutasította a főtítkárnak azt az indítványát, hogy a kilencedik helyért a Szombori TK osztályozót játszon a szentai Radnicskival.

A vidéki I. osztály létszámának felemelésével párhuzamosan elhatározta az igazgatótanács, hogy Szubotican hatról hétre emeli fel az egyesületek létszámát az elsőosztályban és így a *Villanytelep SC* benmarad az első osztályban. A szubotocai elsőosztályú klubok névsora a következő: *SzAND*, *SzMTC*, *Bácska*, *Sport*, *Zsak*, *Ferrum* és *Villanytelep SC*.

Az igazgatótanács utasította az intézőbizottságot, hogy első ülésén sorsolja ki úgy a vidéki, mint a szu-

botocai első osztályok őszi fordulójának bajnoki mérkőzéseit. A vidéken szeptember 8. Szubotican pedig szeptember 15-ikén kezdődnek a bajnoki mérkőzések. Tekintettel arra, hogy az elmúlt év folyamán a vidéken több új egyesület alakult, az alszövetség felhívta a vidéki egyesületeket, nyolc napon belül jelentsek be, hogy résztvesznek-e a bajnoki mérkőzéseken, mert lemondásokat az év folyamán nem vesznek figyelembe. A II. osztály bajnoki mérkőzéseit csak az egyesületek jelentéseinek beérkezése után fogják kisorsolni.

A tanácsülésen megválasztották az alszövetség bizottságait a következőkből: *Intézőbizottság:* Sonnenberg Z. (SzAND), Plávisics Viádó (SzMTC), Jociés Szvetiszláv (Postás), Kókai Ferenc (Villanytelep), Sefcsics Géza (SzAND). *Fegyelmi bizottság:* Tumbász Simon (SzAND), Ognyanov Borivoj (Zsak), Fuchs L. (Ferrum), Neumann Károly (SzMTC), Holländer Gyula (Konohár).

A bírák fegyelmi bizottságának az alszövetség részéről dr. *Matijics Milorád* és *Milodanovics Márton* alelnökök lettek a tagjai, míg a bíróküldő bizottságba *Krausz Mihály* tanácsstagot delegáltak. Az alszövetségi kapitány tiszttségére újból *Szegedinszki Nesztor* főtítkárt választották meg.

Verekedés miatt félbcszakadt a mérkőzés Petrovoszelón. Petrovoszelóról jelentik: Vasárnap a petrovoszelói pályán a szaribecseji Szoko IB csapata a petrovoszelói Szoko Sport csapatával mérkőzött. Az első félidőben a játék egyenlő erők küzdelmét mutatta. Az eredmény 0:0-ra állott, a második félidőben azonban botrányba fulladt a játék. Vorgics, a szaribecseji Szoko játékosja Alexa lábába rugott, aki ökölrel Vorgics arcába vágott. Böndör Mihály bíró rögtön lefújta a mérkőzést és ezzel megakadályozta a botrány el-fajlását. A vezetőség szigorú eljárást indított mindkét játékos ellen.

Vasárnap az alszövetség serlegéért mérkőznek a szubotocai elsőosztályú egyesületek

A szubotocai alszövetség igazgatótanácsa még a múlt hónapban elhatározta, hogy a SzAND, SzMTC, Sport és a Zsak csapatai között körmérkőzéseket rendez egy serlegért. A serlegmérkőzések első fordulóját múlt vasárnapra jelölték ki, a mérkőzéseket azonban a löversenyekre való tekintettel a szubotocai lovaregylet kérelmére elhalasztották.

Vasárnap, augusztus 11-ikén a SzAND-pályán játszó le az első forduló mérkőzéseit, amelyekben a SzAND—SzMTC és Sport—Zsak kerülnek össze egymással. Az alszövetség határozata értelmében a serlegmérkőzések résztvevő egyesületek legjobb csapataikat kötelesek kiállítani és így komoly és érdekes küzdelmekre van kilátás. A bajnoki mérkőzések befejezése óta, tehát több mint két hónapja nem találkoztak már egymással a szubotocai csapatok és a serlegmérkőzések a közelgő őszi szezónra is utmutatásul szolgálhatnak a csapatok közötti erőviszonyok tekintetében.

A vasárnapi mérkőzések győztesei között augusztus 15-ikén, *Nagyboldogasszony napján* lesz a döntő küzdelem, ugyanakkor a legyőzött csapatok mérkőznek egymással.

Szudarevics rugta a gólt. Szudarevics József SzAND-drukker kérelmére közöljük, hogy a népi-nepélyen a SzAND-vezetőség és a drukkerek csapata között lejátszott mérkőzésen a drukkerek egyik gólját Szudarevics lőtte a II. félidő 5-ik percében. A »meccs-ol« közölt tudósításunk ebbeli tévedése a sűrű játékoscsere és a nem egészen nappali világításnak tudható be, anélkül, hogy Szudarevics József bokros érdemeit kisehbiteni akartuk volna.

FILM

Három új film

A Városi és Lifka-mozi új műsora

Két érdekes film szerepel a Városi Mozi csütörtöki új műsorán. A *néma apóca* érdekes dráma. Egy lányról szól, akit a könnyű vére egyik férfi karjaiból a másikba üz, míg végre szerencsétlenül és minden földi örömből kiábrándulva egy kolostorban keres megnyugvást. Ebben a kolostorban van a lány anyja is, aki valamikor, hosszú évekkel azelőtt elhagyta az urát és gyermekét és végül is apácaruhát öltött. Az anyja egy véletlen révén megismeri lányát, de fogadalmra némaságra kötelezi, nem fedheti fel előtte titkát. És így egymás mellett él idegenül, mint egy rend tagjai: anya és leánya. A főszerepeket Elisabeth *Pina-jeff*, Hans *Mirendorfi* és Angelo *Ferrari* játsszák kintőn.

A műsor másik filmje kintőn amerikai vigjáték. A *bolond-szanatórium* egy könnyelmű fiatalember történetét mondja el igen mulatságosan. Ez a fiatalember előbb azzal az ürüggyel, hogy orvosnak készül, majd, hogy sanatóriumot nyit, nagy pénzeket kap hipochonder nagynénjétől és amikor ez az idős hölgy egyszer meglátogatja sanatóriumát, egészséges barátait dugja az ágyakba. Rengeteg mulatságos helyzet származik ebből az ötletből és a derűs történetbe kedvezően szövédik a fiunak és nagynénje szép ápolónőjének a szerelme. Végül egy ügyesen filmrevitt autóverseny győzelmével megoldódik minden bonyodalom és az állandó nevetés happyenben oldódik fel. A női főszerepben a szép *Phyllis Haver*, a férfiszerepben *Harriscu Ford*, *Franklin Pangborn* és a nagynéni alakjában a kabinettfigurát formáló *May Robson* viszik sikerre a filmet.

A Lifka-mozi egy *Pola Negri*-filmet mutat be csütörtökön *Az asszony és a céda* címmel. Egy derék, dolgos lány levlísimeretség alapján házasságra akar lépni egy vidéki farmerrel. Ez az öregedő narancsütevénys azonban nem bízott az önmaga hódító férfiaságában és fiatal intézőjének fényképét küldte el a lánynak. *Annie* ebbe a fényképhe szerelmes és amikor megérkezik a farma, kétségbeesve értesül róla, hogy vőlegénye az az öregember, akit ép ezen a napon ért autószerencsétlenség. Az esküvőt el kell halasztani, de a lányt és a fiatalembert már az első éjszakán erős szálakkal fűzi össze a szerelem. A súlyosan beteg öreg »vőlegény« előtt azonban titkolni kell mindent, mert árt neki az izgalom. *Annie* önfeláldozó ápolja és izgalmas feszültség után tudja meg a szerelmes öregedő ember a valóságot s fájó rezignációval félreáll a fiatalok útjából. A női főszerepben *Pola Negri* utólréhetetlen művészetének egész gazdag skáláját adja. Nincs talán még egy filmszínész, aki ilyen egyszerűen és természetesen tud minden érzést és hangulatot kifejezni. Partnerje: *Kenneth Thompson* és *Jean Hersholt*. Az érdekes film mellett beogradi és zagrebi színészek több ének és táncszámmal fognak a műsor sikeréhez hozzájárulni.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Mezőgazdasági politika

A cséplés az ország legnagyobb részében már befejeződött, úgyhogy már nagy körvonalakban ismeretesebbek a búzatermés idei eredményei.

Két fontos ok miatt az idén bizonyos pesszimizmussal néztek gazdasági körökben a terméseredmények elé. Mindenekelőtt, a jugoszláv mezőgazdaság, mint az egész világ mezőgazdasága nagy krízisben van. A krízis onnan ered, hogy a mezőgazdasági termények piaci árai rendkívül mélyre süllyedtek, míg a termelési költségek és minden többi áru ára csak jelentéktelenül, vagy egyáltalában nem csökkent. Ezenkívül éppen Jugoszláviában a tengeri a legjelentékenyebb mezőgazdasági termék termése már három éve a normálison alul maradt. Az aggodalmakat növelte az a körülmény is, hogy az idei termés növése, a múlt ősszel rendkívül kedvezőtlen körülmények között indult meg.

A tavalyi esős őszt különösen az ország nyugati részében hátráltatta a szántási és vetési munkákat, úgyhogy azok nagyon megkésték. Aztán következett a rendkívül hosszú és erős tél és bár a tél legnagyobb részében vastag hólepel óvta a hideg elől a vetéseket, mégis különösen február végén, még sok száraz fagyot kellett eltűrniük. A hosszú tél miatt megkésték növényekben a vetemények s ezért az a veszély fenyegett, hogy az esős-szes tavasz lehengereli a gyenge-növésű veteményeket. Szerencsére azonban, mindezekből a rossz következményekből nem lett semmi, még a rozsda is csak elvétve jelentkezett, úgy hogy végeredményben, már az eddigi autentikus jelentések szerint is, az országban a téli veteményekben, ha nem is rekord, de mindenesetre igen jó termésre van kilátás, amely a legtöbb vidéken nem fog sokkal hátramaradni az 1925. és 1928. rekordévek eredménye mögött.

Ha ilyen jó termés mellett még a piaci árak is kelégtők volnának, akkor igazán gond nélkül nézhetnénk a jövő elé földmivelőink. E tekintetben azonban korántsem oly kedvező a helyzet. A múltévi kampány legalább is igen sovány reményekkel kecsegtetett. Ekkor, júniusban még a tengerentúli államokban igen nagymennyiségű régi áru volt a magtárakban felhalmozva. Ezenkívül az egész világról igen kedvező termésjelölések kerültek forgalomba. Később ezek az optimista prognózisok szerényebbek lettek. Az utóbbi napokban különösen Kanadából érkeztek olyan hírek, hogy ott a nagy szárazság károkat okozott a vetésekben, Kanada pedig a világpiacra nagy szerepet játszik, mivel termelése óriási, öngyógyítása pedig minimális. A még mindig tekintetbe nem jövő Oroszország mellett, Kanada a világ legnagyobb búzatermője, az ő termése tehát döntő befolyással van a buza világpiaci árának kialakulására. Ha a gyenge kanadai terméssről szóló hírek valóra válnak, akkor gazdáink joggal remélhetik, hogy idei jó termésükért aránylag jó árakat tudnak majd elérni. Itt azonban nem szabad elfelejteni, hogy a kanadai mezőgazdák erős szervezetekkel rendelkeznek, amelyek tagjainak jó árakat igyekeznek biztosítani és ezeknek érdekük, hogy termésük eredményéről minél kedvezőtlenebb hírek kerüljenek forgalomba.

Mitevők legyünk tehát ilyen körülmények között? Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a magas búzárak nem jönnek önmaguktól, azokat meg kell érdemelnünk. Elsősorban az áru jó minőségével és az eladás jó szervezetével. Aki arra támaszkodik, hogy a jó ár majd jön magától, az nagyon rosszul spekulál és rendszerint ráfizet. Most az a kérdés, vajon mi mit csináltunk eddig, hogy javítsunk helyzetünkön és kedvező konjunktúrát teremtsünk árunknak? Nem tettünk semmit sem, sőt az önmagában véve is rossz helyzetet még rosszabbá is tettük!

A háború után az volt a jelszó, hogy minden erővel arra kell törekednünk, hogy növeljük a mezőgazdasági termelést. Oly messze mentünk, hogy forsziroztuk a nagyobb termelést, akár a minőség lerontása árán is. Amíg Nyugateurópa éhes volt és szolid vevőként lépett fel, addig ez a jelszó talán indokolt is volt. De itt megfeledeztünk két nagyon fontos tényről: Jugoszlávia északi tartományai a politikai kapcsolattal együtt elvesztették búzatermelésüknek legfontosabb piacait is, mintahogy Csehország nehézipara is vesztett piaciából.

De hasonlóan járt az egész iparosított Európa a tengerentúli fiatal agrárállamokkal. A nyugateurópai államok kényszerülten iparosították magukat, mert csak így tudták racionálisan foglalkoztatni túlsűrű la-

kosságukat. A gyár naponként huszonnégy órát és évenként 365 napot dolgozhat, a mezőgazdaságban pedig ennek az időnek csak egy csekély részét használhatták fel. Ipari termékeivel azután, amelyek igen kellettek a tengerentúlon, Európa igen jó árakat ért el. A huszadik század elején kezdődött a krízis. Az első rohamot Európa ellen az Unió vezette, amely gyorsan magas fejlettségre hozta iparát. Ma nemcsak az Egyesült-Államoknak, hanem a legtöbb tengerentúli országnak sincs már szükségük európai iparcikkekre, hanem sajátmaguk is eldrazsztják iparcikkeikkel a drágább Európát. Így Európának nincs többé mivel fizetnie a tengerentúli mezőgazdasági terményekért, úgyhogy munkásságának természetes határaiba szorult vissza. Innen van a nyugateurópai munkanélküliség, innen van az az imperatív szükség, hogy Nyugateurópa iparállamai arra kényszerültek, hogy minden áron növeljék mezőgazdasági termelésüket, mert minden áron arra kell törekedniük, hogy öndlő, külkereskedelműtől, teljesen független gazdasági egységet alkossanak. Mezőgazdaságuk, amely eddig alárendelt szerepet játszott, most nagy feladathoz jutott, biztosítani kell a saját lakosságának a külföldtől független élelmezését és annyit kell keresnie, hogy képes legyen fogyasztani az országban termelt ipari termékeket, amelyek elvesztették tengerentúli piacukat, hogy így is mun-

kaalkalmat nyújtson az iparnak.

Ebből látszik, hogy Nyugateurópában még valamennyire jó a helyzete a mezőgazdaságnak, mert van piaca legalább a belföldön. A mi mezőgazdasági termékeinknek ezzel szemben csak minimális részben van belföldi piacuk és exportra szorultak, arra az exportra, amely évről-évre kilátástalanabb, úgyhogy ez nagy gazdasági krízisnek az okozója, amely már évek óta tart. Gazdáinkat a huszadik század nagy politikai és gazdasági változásai kiütötték abból a nyeregéből, amelyben évszázadok óta gondtalanul ültek. Sárga buzaszemcinkre már nem várnak egész Európában az üres magtárak, búzáknak fel kell venni a versenyt a világpiacra, ahol csak a jó minőség és a legolcsóbb ár a döntő érv.

Mezőgazdaságunk főproblémája tehát abból áll, hogy piacot kell találnunk termékeinknek. Enélkül továbbra is fulladozni fogunk saját zsirunkban, enélkül nem használhat még a legjobb termés sem. Ha jó a termés, nem tudunk vele mit kezdeni, mert az alacsony árak mellett nincs hasznunk. Ha rossz a termés és jók az árak ugyanaz a helyzet. A dologban a legtragikusabb az, hogy a helyzet javulása nem függ egye-sek jó példájától és igyekezetétől, a korporatív szellem nálunk még meglehetősen ismeretlen fogalom.

P. O.

Negyven százalékkal javult a félévi külkereskedelmi mérleg

Az őszi kampányban még erősebb javulást várnak

Beogradból jelentik: Az 1929. esztendő első hat hónapjában az egész kivitel 2,196.401 tonna volt 2,989 millió dinár értékben (272 millió aranydinár). Az eredmény a tavalyi esztendőben elért eredménynél sokkal jobb, mert tavaly a kivitel 148.543 tonnával kisebb volt. Értékben az emelkedés 27 millió aranydinárnak felel meg.

A kivittel szemben 733.001 tonna behozatal áll 3.678.6 millió dinár értékben, vagyis értékben a behozatal kisebb volt, mint az elmúlt esztendőben, viszont a behozatal súlyban emelkedett. Az értékesítés 122.4 millió dinárnak felel meg, súlyban pedig az emelkedés 20 ezer tonnánál volt nagyobb.

A jugoszláv kereskedelmi mérleg az első hat hónapban tehát 689 millió dinárral, vagyis 62.9 millió aranydinárral volt passzív.

1928 első hat hónapjában a deficit 1.119 millió dinár volt, szóval az idén 40 %-os javulás mutatkozik. Nem

szabad elfelejteni, hogy a jugoszláv kiviteli mérleg rendszerint szeptember hónaptól kezdve szokott emelkedni, mert tulajdonképpen ekkor kezdődik meg a kiviteli szezon. A rossz amerikai búzatermés következtében azzal lehet számolni, hogy a jugoszláv buza-kivitel is olyan jelentős emelkedést fog elérni ebben az évben, hogy

a kiviteli mérlegünk lényegesen javulni fog.

A jugoszláv kereskedelmi mérleg a következő érdekesebb statisztikai adatokat mutatja: Élelmezésben 43.337 tonnát vittek ki 346 millió dinár értékben, 72 millió dinárral kevesebbet, mint tavaly. Élelmiszert 621 millió dinár értékűt vittünk ki, nyersanyagot és félkészterményeket pedig 1731 millió dinár értékben.

Az összes kiviteli cikkek közül az épületfának volt a legnagyobb keletje, mert az összes kivitt áruk közül 23 %-ot épületfából szállítottunk különféle külföldi államokba.

Százezer vagon kukorica kivitelre van kilátás

A buzaexport ötvenezer vagon lesz

Beogradból jelentik: A tavalyi kiváló minőségű búzatermés után az idei búzát mint igen jó minőségűnek klasszifikálják. Az 1928-as évben hektáronként az átlagos termés 15 mázsa volt, a buza minősége pedig 70–80 kilós volt, amely a jugoszláv viszonyokhoz mérten igen jó termésnek felel meg. Mindenesetre azonban a tavalyi termés még nagyon messzire maradt el például Belgium, Hollandia vagy Németország termésstatisztikája mögött, mert ezekben az országokban a hektáronkénti termésmennyiség sokkal magasabb volt, mint nálunk.

1929-ben az átlagos termés hektáronként 11 mázsa lesz, amely az ország búzával bevetett területeit számítva, 20 millió mázsa termésnek fog megfelelni, a tavalyi 28 millió mázsa termésével szemben.

Az elmúlt esztendő kiváló búzatermését nem lehetett az export szempontjából minden tekintetben teljesen kihasználni, mert a jugoszláv buza állandóan a világpiaci ár fölött volt és az amerikai verseny olyan nagy volt, hogy a jugoszláv buza az amerikai áruval egyáltalán nem tudott versenyezni. A buza ára, amely 260 dinárról 200 dinárra esett, még így sem tudott a külföldön piacot találni, úgyhogy a tavalyi buza-kereskedelem teljesen passzív volt. Sok helyen az árak az 1914. évinél sokkal alacsonyabbak és a földmivelők

ezért a kormánytól a hazai búzatermés megóvása érdekében igen komoly védelmi intézkedéseket követeltek.

Németországban, Olaszországban, Franciaországban és Romániában a buza behozatali vámtételeit felemelték. Amerika a mezőgazdák helyzetének a megjavítása céljából nagy hitelket bocsátott a gazdák rendelkezésére, Németországban és Ausztriában a földmivelők javára igen hathatós intézkedéseket tettek. Az osztrák mezőgazdák például az idén azt követelik, hogy a buza eladási árát az 1928-as buzaáron rögzítsék meg. 1928-ban a buza ára 40 shilling volt, vagyis 320 dinár, jelenleg az osztrák buza ára 30 shilling körül mozog. Ha a gazdák ezt az árrögzítést nem tudják elérni, akkor a kormánytól szubvenciót követelnek, még pedig 5–6 shillinget métermázsánként. Ugyanilyen követelményekkel lépnek fel a magyarországi termelők is. Mindenütt erősödik az agrár protekcionizmus, amely azokra az államokra nézve nagyon kellemetlen következményekkel fog járni, amely államok állandóan agrárfőlöszlegekkel rendelkeznek. A római mezőgazdasági statisztikai hivatal kimutatása szerint a tavalyi esztendőről körülbelül 30 millió mázsa buzafelesleg maradt, amely adat az idei buza-eladási kilátásokat egy kissé nehezebbé teszi.

A római mezőgazdasági statisztikai hivatal ada-

ta szerint az elmúlt esztendőben Románia 2 millió, Jugoszlávia 10 millió, Magyarország 8 millió, Bulgária egy millió mázsa buzafesleget tudott kimutatni. Ezzel szemben Angliának 60 millió, Olaszországnak 20 millió, Németországnak 23 millió, Belgiumnak 11 millió, Franciaországnak 14 millió, Csehszlovákiának 5 millió, Ausztriának 3 millió, Lengyelországnak 2 millió buzaszükséglete volt. Az afrikai országok közül Algír 2 millió és Marokkó egy millió mázsa felesleget mutattak ki, viszont Amerikának 45 millió, Kanadának 95 millió, Argentínának 11 millió mázsa buzafesleget.

Kukoricában Bulgária tavaly egy millió mázsa felesleget mutatott ki, viszont a többi európai államnak nyolcvan millió mázsa szükséglete volt. Oroszországnak tavaly volt egy millió mázsa kukorica feleslege, az afrikai államok 3 millió, az amerikai államok 20 millió és Argentína 40 millió mázsa felesleggel rendelkeztek.

az exportkészletek az egész világon mindössze csak 65 millió mázsát tettek ki, ezzel szemben a szükséglet 80 millió mázsa volt.

ezt a hiányzó tizenöt millió mázsát a kukoricát importáló országok buzával, árpával fedezték, amennyire az lehetséges volt.

Az amerikai búzapiacra az amerikai buza ára általában negyven százalékkal emelkedett, viszont Jugoszláviában ez az emelkedés nem tett ki többet tizenöt százaléknál. Minden jel arra mutat, hogy az ideai búzapiac sokkal kedvezőbb körülmények között fog fejlődni, mint az elmúlt esztendőben.

Ha az összes eddig felsorolt körülményeket figyelembe vesszük, akkor az idén a tavalyi felesleg felhasználásával 50.000 vagon búzát fogunk exportálni egymillióárd dinár értékben. Tengeriben igen jók a terméskilátások. Az 1927-es és 1928-as kilátások után

az idén 40 millió mázsa termésre van kilátás, körülbelül száz ezer vagon tengeri kerül majd exportra kétmillióárd dinár értékben.

Ha a fentebbi remények beteljesednek, akkor az idén ismét aktív lesz a jugoszláv kereskedelmi mérleg és az egész jugoszláv gazdasági élet igen jó auspiciumok között indul neki a téli hónapoknak.

ültet be komlóval, míg mások ismét redukálja a termelést, hanem ha termelését 8000—10.000 holdnyi területtel területre stabilizálja. Különösen nagyfontosságra, hogy a termelők a komló szedésre, száritásra és osztályozására a legnagyobb gondot fordítsák. Emellett nem szabad figyelmen kívül hagyniok, hogy rentális eladási feltételeket szabjanak meg és minőségileg magas színvonalon álló árut termeljenek. Szükséges, hogy a termelők a komlótermelő szövetségek utasításához szigorúan alkalmazkodjanak.

— Bácskai és szerémségi utamnak célját nemcsak a komló helyzetének tanulmányozása és az ezzel kapcsolatos jelentésem megtétele képezte, hanem egyúttal azt a célt is szolgálta, hogy kereskedelempolitikai téren, főleg a német sörtermékek jugoszlávai behozatali vámjának kedvező rendezése ügyében bizonyos előmunkákat elvégezzék. Mértékadó szemlélyiségekkel és mértékadó hatóságokkal tanácskozással folytatott, amelyeknek előkészítő jellegű volt és amelyek azt célozták, hogy a német sörtermékek kedvezőbb feltételek mellett lehessen Jugoszláviába behozni. A tárgyalások ebben az irányban kedvező kilátásokkal megindultak, de azoknak részleteiről egyelőre közléseket nem tehetek.

— Jugoszlávia oly magas védvámokat vetett ki a külföldi sörre, hogy azok egész Európában a legmagasabbak. 100 kiló sörért, bruttó-netto, vagyis a nehézdörök után ugyanannyi a vám, mint magáért a sörért, 60 aranydinár kell fizetni, vagyis hektóként netto sörért a vám közel 1000 dinárba kerülne. Illetékes személyiségekkel és hatóságokkal szemben kifejtettem, hogy Németországnak igen súlyos jogosultsága van arra, hogy Jugoszlávia főképp vele szemben lényegesen mérsékelje a behozatali vámot. A bácskai, szerémségi és szlovéniai komló legnagyobb része ugyanis Németországban kerül eladásra és azt elsősorban a német sörgyárak vásárolják össze. Ezenkívül az egyre nagybódó német turistaforgalom Jugoszláviában, főleg Dalmáciában és Szlovéniában indokoltá teszi, az ide behözni nagy töké ellenében, hogy az itt üdülő német turistáknak lehetőséget adjanak arra, hogy kedvező német söröket megfizethető áron ihassák.

— A vajdasági komlótermelő szövetség, komló-eladási okokból, illetve annak megkönnyítése érdekében azon fáradozik, hogy a jugoszláv sörvámteleteket leszállítsák. A német sörök behozatalától az érdekelt sörgyáraknak nem kell sokat tartani, mert nem lehet szó olyan nagy tételekben a német sör behozataláról, amely a tömegfogyasztásra szánt sörök forgalmát komolyan veszélyeztetné. A külföldi sörök fogyasztása legfeljebb a nagyobb városokban, mint Beograd, Zagreb, Ljubljana, Szubotica, Oszijek, Szarajevó, stb. volna korlátozva. Ezen kívül némi fogyasztásra csak a dalmát fűrődőhelyeken lehet számítani.

— Reméljük, hogy a jövő esztendőben meginduló új külkereskedelmi tárgyalásoknál az illetékes tényezők figyelemmel lesznek erre és a sörvámokat le fogják szállítani. Ezzel nemcsak jogos német kívánságokat elégítenek ki, hanem figyelemmel lennének a vajdasági komlótermelés nagy érdekeire is.

BELFÖLD

Juliusban kilencven csödesetet jelentettek be. Zagreből jelentik: A jugoszláv hitelézővédőegylet legújabb jelentése szerint ez év júliusában összesen kilencven csödesetet jelentettek be az egész ország területéről, míg a múlt év júliusában csak ötvenhét volt a csödek száma. Az emelkedés tehát 33. Az egyes tartományokban ez a szám így oszlik meg: Horvátország 5 (tavaly 7), Szerbia és Montenegro 69 (37), Szlovénia és Dalmácia 9 (5), Bosznia és Hercegovina 4 (5) Vajdaság 3 (3). Ez év első hét hónapjában 700 a csödesetek száma, míg 1928. első felében csak 543 volt a csödek száma. Az emelkedés tehát 157 eset, vagyis 29 százalékkal. Tartományok szerint ez a szám így oszlik meg: Horvátország 49 (tavaly 55), Szerbia és Montenegro 565 (375), Szlovénia és Dalmácia 40 (62), Bosznia és Hercegovina 9 (10), Vajdaság 37 (41). Az összes tartományokban tehát tavalyhoz képest kevesebb a csödeset, csak Szerbiában növekedett 190 esettel, vagyis 35 százalékkal.

Az Agrárbank jegyzése már a hatszázmillió dlnárt is meghaladta. Beogradból jelentik: Az eddig ismert adatok szerint a Privilegizált Agrárbank jegyzése már a hatszázmillió dlnárt is felülmúlta. Szóval a jegyzési propaganda még egyszer sikerült: az Agrárbank jegyzési iv és így nincsen kizárva, hogy a jegyzés néhány millióval fog emelkedni.

A X. Reichenbergi Múzeumban tízezer fennállása alkalmából jubileumi vásár név alatt augusztus 17-ikén nyílik meg és augusztus 23-ig fog tartani. Ez a kiállítás a csehszlovák gyár- és házipar fejlődésének és tökéletességének a leghívebb kifejezése és éppen ezért évről-évre nagybódó a kiállítások és főleg a kiállítás látogatóinak száma. Különösen nagyarányú lesz az idei textilvásár, amely a jelentősen megnagyobbított textilgyári vásárral együtt a legújabb ipari gépeket mutatja be. A műszaki vásár is sokkal nagyobb, mint az eddigiek, hasonlóképpen nagy át-

A szombori kiállítás előkészületei

Dr. Franges Ottó földmivelésügyi miniszter nyitja meg a kiállítást

Szomborból jelentik: A szombori kiállítás 10-én, szombaton reggel 8 órakor nyílik meg a közönség számára. A kiállítás ünnepélyes megnyitása 11-én délután 9 órakor lesz. A kiállítást dr. Franges Ottó földmivelésügyi miniszter fogja megnyitni. Az ünnepi megnyitásra meghívták a kormány tagjait, az összes külföldi államok konzulátusait, a szombori és szomszédos gazda-, iparos- és kereskedelmi testületeket, a szombori hivatalos testületeket. A vendégeket a kiállítás szakigazgatói és szakosztály vezetői fogják kalauzolni a kiállításon. Délután 1/2 órakor bankett lesz a Szloboda szállóban.

A kiállítás igazgatósága a látogatók elszállásolására Szomborban 250 magánlakást íratott össze. A vasuti állomásnál minden vonatérkezéskor a kiállítás megbízottja teljesít szolgálatot és az igénylőknek a lakást kiosztja. Az árak mérsékeltek.

A kiállítás eddigi megalakult bíráló bizottságai a következők:

Szarvasmarhánál: Wámoscher Ervin Szombor, Orlics Milan Szombor, Kiss Károly Malidjós, Schaffer Gyula Kutas-Pusztara Szekics, Sohl János Torzsa, Rumpf Pál Novisváradon.

A lovaknál: Lebach Gyula Szubotica, Dungserszki Gedeon Novisvárad, Willman Mátys dr. Odzsaçi, Beslics Lázár Bajmok, Fupatics Milan Szombor, Petrusics Iván Kula.

A sertéseknél és juhoknál: Pető Flórián Szombor, Jarakula Bogdán Szombor, Hajdukovics Fábrián Szombor, Topalov Mita Szombor, Wámoscher Dezső Bajsa, Mikuska Mihály B. Topola.

A növénytermesztésnél és terményeknél: Lebherz Rudolf Szombor, Puskás Sándor Tornyos-Pusztara, Ferinc Bogdán Knezevici-Vinogradi, Kosztics Borislav Koszancsics, Thurszky Béla Apatin, Krabs János B. Bresztovác.

A komlónál: Gross Arnold Szombor, dr. Tapavica

Szima Szombor, dr. Offenberger Ferenc Szombor.

A bornál, szőlőnél, gyümölcsnél és konyhakertészetnél: Schneider Szatankó, dr. Panics Koszta, dr. Grigorjevics Emil orvos, Pavkovics György, Panics Koszta kereskedő és Máté Antal vendéglős Szombor.

A gépeknél: Gromilovics Tamás, Vallhera János, Tury János Szombor, Jagedics Ferenc Bezdán Csimák Máté Szentá, Keller Antal Krnjaja, Kirchemayer Antal Bajmok.

A kereskedelmi és ipari, továbbá a mezőgazdasági és egyéb bíráló bizottságok alakulóban vannak.

A kiállítás igazgatósága augusztus 3-án zárta le a kiállítás katalógusát

Az ipari és kereskedelmi kiállításon részt vesznek: gépkiallítás 33 cég; lakatos és bádógáru 3. fémek és öntvények 16, kocsik, clay 4. kozmetikai és gyógyászati 19, elektrotechnika, világítás 13, papír, grafika és irodai felszerelések 3, bútör, berendezés 12, bőr, bőrkészítmények 6, faipar 3, textilipar, fehérnemű 8, szörmeipar 1, divat, ékszer, szemüveg és finom mechanika 9, építő ipar 2, élelmiszerek, italok 14, kenderipar és fonott áru 7, hangszeripar 2, malom ipar 3, üveg, porcellán, márvány és agyagipar 6, művészet (festészet, szobrászat) 5, ragasztó és tisztító szerek 2, dohány 1, játékok 4, összesen 176 cég.

A mezőgazdasági kiállításon részt vesznek: 29 kiállító 50 lóval, 93 kiállító 197 szarvasmarhával, 35 kiállító 120 sertéssel, 7 kiállító 45 juhval, 62 kiállító 180 baromfival, 41 kiállító 69 pár galambbal, 2 kiállító 5 házi nyulval. A méhészetből 7 kiállító, a mezőgazdasági terményekből 44 kiállító, teje-termékekből 27, szőlőszőlőből 7, borászattól 73, pálinkából 7, gyümölcsből 10, konyhakertészetből 1, komlóból 12, erdészet 1, grafikonok 5, összesen 436 kiállító.

A kiállításnak összesen tehát 612 kiállítója van, így méreteiben jóval felülmúlja az idén lezajlott kiállításokat.

A német sörgyárak szövetségének főtitkára a jugoszláv komlótermelésről

„A Vajdaságban jobban áll a komló, mint a termelők hiszik“ — Németország a sör behozatali vámjauak leszállítását követeli

Novisvádról jelentik: A német sörgyárak szövetsége a Vajdaságba küldötte főtitkárát, dr. Stiegler Károlyt, hogy a helyszínen, személyes tapasztalatok alapján szerezzen meggyőződést a jugoszláv komló állásáról, a várható terméseredményekről és a vajdasági komló minőségéről.

Matics Milorád, a vajdasági komlótermelők szövetségének igazgatója kalauzolta a német sörgyárak főtitkárát és együtt beutazták az egész komlótermelővidéket.

Dr. Stiegler Károly főtitkár elutazása előtt a Bácsmegeyi Napló novisvádi munkatársának a következőket mondotta benyomásairól:

— Matics Milorád igazgató urral beutaztam a bácskai és szerémségi komlótermelővidékeket és meglátogattam a novisvádi szállásokat, Rumenkát, Sztrari és Novifutokot, Begecsét, Bácskopetrovácot, Glozsánt, Pasicsévót, Kulpint, Sztrari és Novisvót. Kiszácsol és még néhány községet. Két napig utaztuk be ezt a kiterjedt területet, hogy minél többet láthassak és személyesen győződhessek meg a komló itteni állásáról és minél körültekintőbb jelentésben számolhassak be a vajdasági komlótermelés helyzetéről a német sörgyárak szövetségének, amely nagy érdeklődést tanúsít a vajdasági komló iránt.

— A tapasztalatok alapján az az összefogó véleményem, hogy a vajdasági, illetve a bácskai és szerémségi komló jobban áll, mint amiként maguk a termelők hiszik. Mindenesetre már itt meg kell jegyezmem, hogy

a Vajdaságban is a vörös póknak elnevezett komlóbetegség egyes kertek erősen megtámadott és így ezen kertek terméseredménye emiatt sokat fog szenvedni és lényegesen kisebb lesz, mint az egészséges kerteké. Egyes kertekben a peronospora is felütötte a fejét, de a nagy szárazság és meleg idő általában megakasztotta a további terjedését. Ha azonban a szedést megelőzőleg még az utolsó napokban kiadós eső jönne, úgy az igen sokat javíthatna a terméseredményen. Ennek azonban az a hátránya is lehetne, hogy ez az eső ezekben a kertekben feléleszthetné a peronospora megakasztott terjedését és ez a körülmény kellemetlen meglepetéseket hozhat a peronospora által megtámadott kertek tulajdonosainak.

— Aránylag a legmegfelelőbb komló a petrováci kertekben találtam, ahol a virágzás már megindult. Jellegzetes jelenség, hogy a kertek igen nagy részében az oldalhajtások nincsenek kifejlődve. A végleges terméseredményt a gazdák azonban a várt esőtől feszük függővé. Ha megfelelő kiadós nagy eső jönne, úgy olyan termésre van kilátás, amely aligha marad mennyiségileg vissza a tavalyi terméseredmény mögött, noha ezidén, amint ismeretes, a Vajdaságban 4000 holdal kevesebb területet ültettek be komlóval.

— Az a meggyőződésem, hogy a bácskai és szerémségi komlótermelés a nemzetközi versenyben csak abban az esetben állhatja meg eredményesen helyét, ha nemcsak a pillanatnyi árkonjunktúrához köti magát és kedvező konjunktúrális években nagyobb területeket

alakuláson ment keresztül az irodai cikkek és a reklámcikkek vására is. A kiállítás legnagyobb részét az üvegvásár foglalja le, minthogy az európai üveggyártás központja Csehszlovákiának éppen Reichenberg körüli vidéke. A kiállításban ezenkívül a következő csoportok szerepelnek: játékaru-, élelmiszer-, rádió-, találmányok és ipari újdonságok, zongora- és

butor-, lakáberendezés-, belső díszítés-vásár, valamint »Az ur és a hölgy« címen különvásár, amelynek keretén bemutatóra kerül mindaz, amire a nagyvilági nők és férfinek minden alkalommal szüksége van. A vásár látogatói ugy a jugoszláv, mint a csehszlovák és osztrák vasutakon jelentős menetdíjkezdményekben részesülnek.

lenül lesz alkalmuk megismerkedni azzal, hogy miféle szárnycsok után van kereslet az angolországi és egyéb világpiacokon.

Vámmentes behozatalra jogosító igazolványok kiadása. A kereskedelemügyi miniszterium Biz. III. 45/23. VII—1929. szám alatt rendeletet adott ki, mely szerint a gépek és gépalkatrészek vámmentes behozatalára jogosító igazolványok kiadása körüli esetleges visszaélések megelőzése végett, ilyen igazolványok a jövőben csakis oly személyeknek adhatók ki, akik az igazolványt kérő vállalat előírásos felhatalmazásával vannak ellátva.

Új vegyesvonatok a Szubotica-szentali vonalon. A közlekedésügyi miniszterium a szubotici »Lloyd« intervenciójára megengedte, hogy f. hó 8-ikától kezdődően a Szubotica—Senta, illetve Senta—Szubotica között közlekedő 1463. és 1464. számú tehervonatok nevezett vonalon két-két III. osztályú kocsival a személyforgalmat is lebonyolíthatassák a következő menetrend szerint:

1463. sz. vonat:

indul Szuboticáról	6 óra 25 perckor
» Bikovórol	6 » 00 »
» Gabricsról	6 » 08 »
» Oromról	6 » 40 »
» Dolineről	6 » 52 »
» Bogarasról	7 » 25 »
» Gornji-Bregról	7 » 44 »
érkezik Szentára:	7 » 56 »

1464. sz. vonat:

indul Szentáról	15 óra 55 perckor
» Gornji-Bregról	16 » 10 »
» Bogarasról	16 » 36 »
» Dolineről	16 » 51 »
» Oromról	17 » 12 »
» Gabricsról	17 » 24 »
» Bikovórol	17 » 32 »
érkezik Szubotica-ra	18 » 05 »

A csillaggal megjelölt helyek feltételes megállóhelyek, ahol a vonatok csak kívánatra állanak meg.

A Bécsi Nagy Mintavásár. A Bécsi Őszi Nagy Mintavásárt szeptember hó 1-től 8-ig tartják meg.

Árukereslet és kínálat

Az Universal Marble Import Company — 225, Fifth Avenue—Newyork országból Araganit Onyx-et, Transylvanian Onyx-et, Lapis Lazarus-t etc. óhajtt kívinni és árajánlatot kér mintával.

Az *Achille Marintchlogou entreprises commerciales et industrielles* — Salonique tejtermelőinkkel és tejtermék-exportőreinkkel keres összeköttetést.

B. C. Miller Bro. Inc. — 61 East 11-th Street—Newyork City bársonyt (velvetint) szeretne Amerikába importálni és mintával ellátott árajánlatot kér.

Stern & Genser — 307—317, West 38-th Street—Newyork City gomb és egyéb hasonló cikkek gyártóival kíván közvetlen összeköttetést lépti. E célból legújabb mintákkal ellátott árajánlatot kór.

Fabriques de tissus J. S. Zartatoudis — Le Piree eladásra kínálja Verriaban (Görögországban) lévő 3400 orsóval dolgozó fonódjait.

Otto Grossmann & Co Wien II., Grosse Mohrenstrasse 26 kábel-, rézes- stb. gyáraknak nyers rezet ajánl vételre az amerikai szindikátus árain alul.

A Fabrica di laterizi a vapore s. a. — Villa le Nevoso (Carnaro) Italia likvidálja téglagyárát és eladja teljes gyári felszerelését.

A Neckweir Reseach Association Incorporated — 358 Fifth Avenue—Newyork City nyakkendőkészítés céljaira ugy természetes, mint műselymet óhajttana Amerikába szállítani és mintával ellátott árajánlatot kér.

Porges & Co. Wien. I., Tuchlauben 7. Olyan vilányelemgyártókkal (száraz elemek) keres összeköttetést, akiknek Angliában nincsen képvisletük.

M. de J. Koskas 10—12 Rue Saint Charles, Tunis (Afrika). Érintkezésbe kíván lépni kereszttben összeragasztott furnir (bois contreplaqué), valamint egyéb fából való cikkek előállítóival.

Texan Company Limited 354. Place Royale — Montreal (Canada). Összeköttetést keres ama textilvállalatainkkal, bőr- és festékgyárainkkal, amelyek hajlandók Kanadába szállítani.

Norenberg & Belsheim Osló (Norvégia) Post Box 739. Ajánlatot kér olyan malmoktól, amelyek emberi táplálékul szolgáló »Soya bab-lisztet« (Soya Bean Flour) készítenek dr. Berczeller L. módszere szerint.

Edwin Wigglesworth Ltd. Flax, Hemp, Sisal Merchants 8. Crosby Square London EC 3. Összeköttetést keres a ml len-, valamint orosz, olasz és indal kenderfogyasztóinkkal.

American Textile Waste Co. 77. Greene Street, Newyork City. Textilipari hulladékokat kíván vásárolni és ajánlatot kér.

Maurice N. Cohen Avenue de la Reine Nazli N. 148. Alexandrie B. P. 224. Fából való függönytartókat (Fensterkarnissen), továbbá evőeszközöket, ragasztóanyagot, lámpaüveget és sárgarézből készült törökkávé készleteket szeretne országunkból Egyiptomba kívinni.

Edekazentrale G. m. b. H. Hamburg. 1. Mönckebergstrasse 8. Bükkfából való faszént (Retortenholzkohle-t) keres.

Románia leszállította a legtöbb cikk beviteli vámját

Az új vámtarifa fokozott védelemben részesíti a mezőgazdaságot

Madgearu, a román kereskedelmi miniszter az új román vámtarifát még a parlament nyári szünete előtt elfogadtatta a kamarával. Az új vámtarifának legnagyobb ellenfele a pénzügyminiszter volt, mert az ugyszólván valamennyi tételre vonatkozó lényeges vámdíjleszállítás érzékenyen csökkenti Románia vámbevételét. A pénzügyminiszter a leszállítással szemben, főleg azzal érvel, hogy az emelkedő behozatal nem fogja aránylagosan megnagyobbítani a vámbevételét, mert Románia lakosságának vásárlási ereje a kedvezőtlen gazdasági viszonyok következtében erősen csökkent. Mégha öszre az üzleti élet megélénkülése várható is, a piac helyzete ma tartózkodik.

Az új vámtarifával szemben érthető módon szembehelyezkednek a gyáripari körök, mert dacára a nekik juttatott néhány engedménynek, általánosságban a vámtarifa a román gyáripar érzékeny megkárosodását fogja maga után vonni.

Az új vámtarifának erősen agrárbarát jellege van. Az új tarifa a mezőgazdaság számára mindenekelőtt biztosítani kívánja a mezőgazdasági cikkek legmészebbmenő védelmét. Tekintettel arra, hogy a mezőgazdaság ebből a szempontból már eddig is fokozott védelemben részesül, a vámtarifa e szakasza csak némi változtatásokat szenved.

Ezzel szemben a mezőgazdaság közvetve nagy előnyökhöz jut azért, hogy a mezőgazdasági gyáripar vámvédelme fokozottabb lesz. Így többek között a román szeszipar az eddiginél kétszeresen nagyobb vámvédelmet fog élvezni. A termelési költségek csökkentése érdekében mezőgazdasági gépek és alkatrészek, továbbá a kémiai termékek, amelyeket a mezőgazdaság a termelésnél igénybe vesz, lényegesen leszállított vámtételek mellett kerülhetnek be az országba. *Mezőgazdasági gépek az eddiginél ötven százalékkal kevesebb vámtól fognak fizetni*, de vannak esetek, amikor a leszállítás nyolcvan százaléknál is nagyobb lesz. A kereskedelmi miniszter a lehetőségek határain belül, figyelemmel volt a román gazdasági gépgyáriparra.

Az új vámtarifa szem előtt tartotta, hogy a mezőgazdasági tömegcikkek ványa nagyobb leszállításban részesüljön, mint a jobb minőségű áru.

Az életstandard olcsóbbá tételét szolgálja a bőrárak 30—50 százalékos vámdíjleszállítása, amely a vásárlónál 15—25, feketelepnél 20—25, durvább szöveteknél 50, finomabb szöveteknél 20, az összes gyap-

juárunknál 20 százalék, egyes gyapjucikkeknél 35, cementnél 60, üvegtábláknál 25—30 százalékos lesz.

Az ipart illetően megkülönböztetést tesz a tarifa olyan iparágak között, amelyek a mezőgazdaság érdekeit szolgálják. A külföldről behozott és a mezőgazdaság érdekeit szolgáló nyersanyagok 90 százalékgig élveznek vámrudukciót. Jelentékeny kedvezményt kaptak a villamosmotorcikkek. A gyáripari szakmák közül egyesek fokozott védelmet élveznek. Így a kén-savbehozatal vámját 50 százalékkal és az olajbehozatal vámját 45 százalékkal emelték fel.

Külön elbírálás tárgyát képezte a luxuscikkek behozatalának ványa. Egyes cikkek, mint a selyem és a parfüm Romániában nagymennyiségben kerülnek behozatalra. Főleg pénzügyi érdekelből ezek a cikkek rendkívül nagy behozatali vámmal voltak sújtva, de a túlzott vámtételek, mint rendszeren célt tévesztettek. Továbbra is sok selyemharisnyva került behozatalra és a különbség legfeljebb abban nyilvánult meg, hogy ezeket a selyemharisnyákat becsémpézték az országba és így célt tévesztett az a szándék, hogy a felesleges behozatali cikkek túlzottan magas vámdíjtételei elriasztják a luxuscikkek behozatalt. A vámbevétel ezen a címen csökkentek, de a luxuscikkek továbbra is bekerültek az országba. *Az új vámtarifa a selyem-árakra átlag 50 százalékos vámrudukciót állapít meg*, de egyes cikkeknek a leszállítás 70 százalékot is ki tesz. Ugyanez vonatkozik a kozmetikai cikkekre is.

Az új vámtarifák alapján Románia iparkodni fog új kereskedelmi szerződéseket kötni és számos jel azt mutatja, hogy ez mihamarabb meg fog történni. A vámdíjleszállítás ugyanis a legtöbb esetben 1930. március elsejéig marad érvényben és abban minden állam egyformán részesedik, azon túl azonban csak azok az államok élvezik ezeket a kedvezményeket, amelyek kereskedelmi szerződést kötnek Romániával. Az új vámtarifa figyelemmel van a rendelkezésre álló rövid időre és mert valószínű, hogy valamennyi érdekelt állammal jövő év március elsejéig a szerződés megköthető lesz, a vámtarifa a március elseji határidőnek hat hónapra való meghosszabbítását látja elő. Románia fel fogja szólítani az érdekelt államokat, hogy a külkereskedelmi szerződési tárgyalásokat Bukarestben folytassák le, mert ebben az esetben lehetővé válik, hogy több állammal egyidejűleg folyva kereskedelmi szerződési tárgyalás, miután Bukarestben rendelkezésre állának a szükséges adatok.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotici Lloyd közleményei — Rovatvezető: Pavlovics Milos dr. titkár

A prágai nagy mintavásár

Szeptember hó elsejétől nyolcadikáig tartják meg a XIX. nagy mintavásárt Prágában.

A főkiállításban nagy számban fog szerepelni a csehszlovák gyáripar, de emellett néhány speciális kiállítást is rendeznek, így: vegyszeti-, divat-, rádiókiállítást, praktikus háztartási újtások kiállítását stb. A nagy külföldi kiállítási osztályok közül megemlítendők Franciaország, nemkülönbön Szovjetország külön kiállításai.

A nagyvásár látogatóinak kitűnő alkalmuk nyílik a csehszlovák iparnak közelebről való megismerésére és ugy csehszlovák, mint idegen termelőkkel való összeköttetés létesítésére.

A nagyvásárral kapcsolatban számos szakkongresszust is tartanak, amelyek közül különösen említésre méltó a csehszlovákiai vegyszeti társaság kongresszusa. A nagyvásár alkalmával rendezik a prágai őszi ünnepeket is.

Amint már közöltük, a vásár látogatói vásári igazolványok felmutatása ellenében a következő utazási kedvezményekben részesülnek: a csehszlovák vasutakon 33-%os, a jugoszláv és osztrák vasutakon 25-%os, a magyar vasutakon *külön igazolvány ellenében* ugyancsak 25-%os kedvezményben.

Mindenemű bővebb felvilágosítást a külföldi csehszlovák külképviseletek és maga a Prágai Nagy Mintavásár rendezősége nyújtanak.

Uj áruosztályozás. A közlekedésügyi miniszteriumban hozzáfogtak egy új áru-klasszifikáció kidolgo-

zásához, miután az eddigi osztályozás sok tekintetben meg nem felelt volt. A tervezetet elküldik majd a gazdasági testületeknek és kamaráknak véleményezés végett. Az új áruosztályozás alapjául az osztrák és csehszlovák vasutak áru-klasszifikációja szolgál.

Közsegek részére teljesítendő szállítások és munkák. A bácskai tartomány kormánybiztosának 25.060/929. sz. körrendelete alapján felhívjuk t. tagjaink figyelmét, hogy közsegektől csak olyan megrendeléseket fogadjanak el, amelyek a községi jegyző és a községi bíró, illetve ennek törvényes helyettese aláírásával vannak ellátva. A csupán a községi jegyző aláírásával ellátott, tehát a községi bíró, illetve annak helyettese által alá nem irt megrendelések érvénytelenek.

Megjegyezzük továbbá, hogy épületek, utak, hidak, töltések stb. javítása, valamint nyomtatványok és egyéb szükségletek beszerzése a közsegek részéről — ha az illető munkálat, illetve beszerzés költségei 100 dinárnál többet tesznek ki — csak nyilvános árlejtés útján történhetik.

Baromfitenyésztők és kereskedők kongresszusa Londonban. Londoni követségünk értesítése szerint a baromfitenyésztők és kereskedők jövő évi július hó 22-től 30-ig világgongresszust tartanak Londonban. A kongresszust maga az angol földművelésügyi miniszterium szervezi. A kongresszuson szóba fognak kerülni a házi szárnyasokra vonatkozó összes kérdések: a tenyésztés, táplálás, a baromfikereskedelem szervezete stb. A kongresszus tartama alatt baromfikállítás is lesz Londonban. Már eleve is felhívjuk erre a kongresszusra és kiállításra az érdekeltek figyelmét, minthogy baromfitenyésztőinknek és kereskedőinknek így közvet-

MISS VILÁGSZÉPE

DEBRECZENI JÓZSEF ÉS LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Copyright by Bácsmegyei Napló
1929

Féltékenység — Intermezzó az uccán)

Szabót se Wagnerné, se Dezső nem ismerték. A kávéház közönsége lassan felfigyelt Margitára. A lány kipirult a muzsikás, parfümös levegőtől, finom, decens mozdulatokkal táncolt és néha egy-egy pillanatra is akaratlanul szorosabban simult táncosához. Szabó is elegánsan mozgott és Dezsőnek, aki, most már a legjobb akartatlansággal sem tudta Wagner papa politikai nézeteit figyelemmel kíséreni, önmagában el kellett ismerenie, hogy nagyon szép pár voltak így ketten. A fiu elszoruló lélekzettel követte Margit mozdulatait és ahányszor a lány a tánc hevében odasimult táncosa széles mellére, mindannyiszor a torkában érezte kalapálni a szívet.

Féltékeny volt.

A cigány meglehetősen hosszasan játszott. Tangó tangót követett és tizenöt perc is elmúlt, mire Szabó édeskedő, önhitt mosollyal keskeny ajkain helyére kisérte Margitot. A leány feblintással köszöntötte meg a táncot, Szabó pedig túlzott grandezza színté hajolt meg és ajkaihoz emelte a lány kezét.

— Ki volt ez? — kérdezte az öreg Wagner, amint Margit kipirultan és lihegve leült.

— Kollegám a bankból.

— Ellenszenves fráter — tartotta kötelességének kijelenteni az apa. Ezzel mintegy rosszlásának is kifejezést akart adni, amiatt, hogy Margit ukmukfuk táncol egy futó ismerőssel. Igaz, hogy Dezső nem táncol, de ez még nem ok arra, hogy negyedórára magára hagyja a szegény fiut.

Margit közömbösen nézett el a villanylámpák fölött, amelyeknek büvkörében szunyogok százai vergődtek.

— Én sem szeretem, — mondta — de azt el kell ismerni, hogy jól táncol.

Visszagondolt a táncra és fiatal teste öntudatlanul ringott még most is a muzsika taktusaira.

Szabó persze megint negédeskedett, szamárságokat sugott a fülébe, amelyeknek azonban nem volt semmi hatásuk a lányra. Néha titokban az otthagytott asztal felé nézett és amikor Dezső arcára pillantott, amelyen titkolhatatlanul ott ült a szomorúság, nagy, csobogó melegség öntötte el és mint a vérhullám járta át a rokonszenv ez iránt a nagy darab alázatos, szomoru fiu iránt, aki — biztosan tudta — mindennél jobban szereti őt. És ha ilyenkor szorosabban, párdusosabban simult Szabó figyelő zsebkendő mellére, voltaképpen Fehér Dezsőt képzelte a hiu bankfiu helyébe.

Ebben a pillanatban a tánc mámorában majdnem szeretete Dezsőt. A fiu persze semmit sem vett észre ebből a metamorfoziséból, ő csak azt látta, hogy Margit egy idegen ember oldalán csüng, mint gyümölcs a fán.

Ezért volt másnap reggel is keserű, fáradt és kedvetlen. A hivatalban ezen a napon olyan szórakozottságot tanusított, hogy Boncs a kövér hivatalfőnök, aki amugy sem szeretete, erélyesen megintette.

— Így nem lehet elküldeni ezeket a listákat! — ordította. — Tessék rendesen kitölteni a szövegrovatot. Igen kérem, a szövegrovatot. Esetleg a kávéházazás helyett, ha másképpen nem megy.

Dezső nagyot, szárazat nyelt és hallgatott. A helyzetére gondolt, a jövőjére és ezzel kapcsolatban persze Margitára és ez szerencsésen megakadályozta abban, hogy ennek a kövér, rosszindulatú állatnak ugorjon és a zsiros, undorító torkába harapjon.

Délben, amikor a bank előtt megvárta Margitot, már el is felejtkezett az egészről. Legnagyobb meglepetésére Margit Szabóval együtt lépett ki az ajtón. A hosszú sovány fiatalember egészen közel lépkedett a lány mellett és bizalmas mosollyal, hévvel magyarázott neki valamit. Dezső habozott, hogy ilyen körülmények között odalépjen-e és rengeteg rossz izzel a száijában

már éppen indulni akart az ellenkező irányban, amikor Margit csengő vidám hangja megállította:

— Dezső hova megy?

Bemutatta őket egymásnak:

— Szabó Andor hivatali kollegám, Fehér Dezső...

A két férfi hidegen, ellenséges szemmel mérte végig egymást. Szabó elfogulatlanul cseveggett tovább. Semmiségeket beszélt az ötlámpás rádiójáról, mesélt Daventry programjáról és az újintás buzavirág színnyakkendőjéről. Viceket mondott, hivataltársakat rágalmozott persze a nála szokott felületességgel. Margit látólag unatkozva igennel és nemmel válaszolgatott, míg Dezső nehéz, magábaszálló csenddel lépegetett Margit jobboldalán. Eddig mindig a baloldalán ment a lánynak és most az is fájt neki, hogy ez a jöttment elorozta a baloldalt, ahonnan sokszor rátekinthetett Margit profiljára, a balra, ahol az arcossant és az orr között egy édes apró szepplő nevetett rá vissza.

A főtér sarkán hirtelen támadt ötletet követve anélkül, hogy indokolta volna, hirtelen elbucszott. Margit végtelen csodálkozással tekintett rá, de nem szólt. Először történt meg, hogy Fehér Dezső nem kísérte hazáig és nem beszélte meg vele a legközelebbi találkozás időpontját.

Némán emelte meg a kalapiját, nem nyújtott kezét Szabónak és anélkül, hogy visszanézett volna, eltűnt az uccasarak mögött.

IV.

Margitnak nem voltak barátai. Sem a szó igazi, sem pedig társadalmi értelmében. Ebben talán nem kis része volt befelé élő, miniózatermészetének és felfokozott érzékenységének is, amit a kisvárosi lányok, az iskolatársnők és a kolleganők szívesen neveztek gögnek.

Voltaképpen nem is nagyon érezte hiányát női barátságának, amely legtöbbször aprócska boldog titkok kölcsönös kitergetésében nyilvánul meg. Nem volt közlékeny természet és lelki életéről, erről a visszazsufolt, kétségekkel, gatlásokkal és alaktalanul feltörő vágyakkal telt belső létezéséről éppen szülei tudták a legkevesebbet, akik megelégedtek azzal, ha nem volt feifajása és nem panaszkodott étvágytalanságról.

— Soványka, de legalább egészséges, mint a makk — mondogatta Wagner mama boldogan a szatyros háziasszonyoknak, akik liszt és mazsolaszükségletük beszerzése közben a »szép Margit kisasszony« felől érdeklődtek.

Keveset volt beteg és arcának nemes elefántcsontszíne inkább volt race, mint vérszegénység, aminek az öreg Knapp doktor a háziorvos bélyegezte. Margit titokban kiöntötte a csukamájolajat és este szobája csöndjében gyakran vett elő egy kicsinyke üveget, amelyben finom francia likőr volt, suttomban vásárolt kincs.

Igen, Margit nagyon szerette a likőrt és az álmodozások óráiban sokszor hajtott fel egy pohárral. Az üveget, amelyben alig lehetett három deci, páni félelemmel rejtegette és néha szörnyülködve gondolt rá, mi történék, ha az öregek felfedeznék titkos szenvedélyét. Szívesen és tulzára hajló természetének ösztönös parancsára nevezte szenvedélynek ezt az ártatlan passziót, aminek annyi fiatal lány hódol nyíltan vagy titokban.

A finom sűrű likőr rózsaszín felhővé oszlott az agyában, ködbe burkolta a sivar, hivatalos hétköznapok emlékét és Margit ilyenkor rózsásra gyulladt arccal, pirosuló fülekkel huzta magára a paplant és az éjjeliszekrény felé nyult, amelyen kiterítve hevert a könyv, boldog szerelmek, vagyionok, ragyogások és karrierek történetéről.

(Folytatása következik.)

Dr. HECHT SZANATÓRIUMOK
SEMMEERING Palace-Sanatorium Dr. Hecht 1000 m.
Semmering-Sanatorium Dr. Hecht (es-
előtt Vécsey) 800 m.

NYILT-TÉR

Opštinsko Poglavarstvo u Svet. Miletiju.

Broj 2146/1929.

Oglas

Opštinsko Poglavarstvo raspisuje javnu usmenu licitaciju za izdavanje pod zakup takozvanu »Čardu Tolvajosa« sa 16 k. j. i 106 kv. hv. zemlje oranice na 1 ekonomsku godinu od 1. oktobra 1929. do 30. sept. 1930. g. Licitacija će se održati dne 18. avgusta 1929. godine u 10 sati kod opštinske kuće.

Dražbeni uslovi mogu se svakog dana pre podne viditi kod opštinskog beleznika za vreme zvaničnih časova.

U Svet. Miletiju, 3. avgusta 1929. godine.

Teodorović Milivoj s. r.

beleznik

8746

Vidaković Imro s. r.

knez

Opštinsko Poglavarstvo Svetozar Miletiju.

Broj 2145/1929.

Oglas

Opštinsko Poglavarstvo ovim raspisuje ofertalnu licitaciju za nabavku 6½ vagona prvoklasnih, tvrdih, bukovih cepanica, dvogodišnje seče i 1½ vagona salonskog (pruskog) uglja za ocvr kancelarijskih prostorija škole. Poslednji rok isporuke je 31. avgusta 1929. godine. Propisno taksirane ponude primaju se najdulje do 12 avgusta 1929. godine do 12 sati kod opštinskog poglavara.

Isplata u roku od 30 dana posle isporuke.

Naknadne ponude se ne primaju. Sve takse plaća isporučitelj.

Naknadne ponude se ne primaju. Sve takse plaća. Opštinsko Poglavarstvo pridržava sebi pravo, da od ponudjača, bez obzira na nudjenu cenu, onom poveri isporuku, u kome će imati najveće poverenje o tačnoj isporuki.

U Svet. Miletiju, 3. avgusta 1929. godine.

Teodorović Milivoj s. r.

beleznik

8746

Vidaković Imro s. r.

knez

Opština Svet. Miletiju.

Br 2147/1929.

Oglas

Opštinsko Poglavarstvo izdavaće na javnoj usmenoj licitaciji dana 25. avgusta 1929. u 10 sati u opštinskoj kući opštinsku gostionicu na 3 godine pod zakup i to: od 1. januara 1930. do 31. decembra 1933. godine. Dražbeni uslovi mogu se videti kod opštinskog beleznika svakog radnog dana pre podne za vreme zvaničnih časova.

U Svet. Miletiju, 3. avgusta 1929. godine.

Teodorović Milivoj s. r.

beleznik

8744

Vidaković Imro s. r.

knez

Jevrejska Veropovedna Opština, Subotica.

Broj 311/1929.

Pályázati hirdetmény

A szuboticei zsidó hitközség előljárósága pályázatot hirdet **adészcedői állásra**. Pályázhatnak izraelita vallású 40 éven aluli S. H. S. Allampolgárok, akik 25.000 dinár óvadékot nyújtanak. Fizetés havi 1200 dinár és 3% beszedési jutalék. Születési bizonyítvánnyal és az eddigi működést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvények 1929. évi augusztus hó 31-éig adandók be a hitközségi irodában.

Subotica, 1929. augusztus 7.

8762

AZ ELŐLJÁRÓSÁG.

Ezúton értesítjük t. üzletfeleinket, hogy az összes őszi és téli női és férfi, kalap-, fehérnemű- és cipész-DIVATLAPJAINK megérkeztek.

SCHMOLKA könyvkereskedés
Noviszad
Arjegyzék kívánatra. Kedvező előfizetési feltételek.
Visszontelárusítóknak legnagyobb engedmény. 8747

Tisztelettel értesitem ügyfeleimet, hogy irodámat

Kralja Petra park 7. szám alá (Reichl-palota) helyeztem át.

Rothbart M.

szállítási vállalat. Telefon 471

A legdivatosabb

ridikülökvalamint jöminőségű **bőröndök** olcsón csak**Schlagernél,** a készítőnél kapható Subotica, Aleksandrova ul. 1

Gondos anyák

tapasztalatból tudják, hogy hány álmatlan éjszakát, mennyi ijedelmet, kétségbeesést okoz a gyermekek és családtagok rendszertelen emésztése és széklete. Ezen a bajon azonnal, amint az első jelek jelentkeznek, segíteni kell és pedig alaposan, nehogy makacssá váljon. A **FIGOL**, amely az évszázadok óta kiváló gyógyhatásáról híres dalmáciai füge nedvéből tengeri füvek hozzáadásával készül, a legelhanyagoltabb székszorulást is alaposan meggyógyítja. — Készíti és postán szétküldi: **Dr. SEMELIĆ** gyógyszerháza, **DUBROVNIK 2.**
Ara üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár

Vi lanyvilágító berendezés eladó

A következő részekből áll: 1 drb 12 Volt, Q. b. 250/12—800 System Bosch-Dinamó, 1 darab kapcsolótábla volt- és ampermérővel, automatikus szabályozó szekrényvel, előgázókészülék és 2 darab 25 Amperekapcsolóval, 1 Bosch-fényszóró, 4 felszerelt menyegzetlámpa, 2 felszerelt falilámpa, 7 darab »Svan«-foglalat, 2 kapcsoló és 10 biztosító. Igen alkalmas hajó vagy autóbusz részére. Felvilágosítást ad az Apatini Hajósok Szövetkezete, Apatin, Főutca. Ugyanitt mindennap meg is tekinthető. 8722

UTOKURAKA

Legalkalmasabb a stávkánjissal
Csodakut-fürdő

mely a város alatt, gyönyörű árnyas parkban fekszik s nyugodt csendességé biztosítja a pihenést. A víz nagy rádióteralma folytán orvosiilag javulva ízületi és izomreuma, ismétlés, zsába, idegbántalmak női bajok ellen és emésztési zavaroknál.

Fizető szép szobák, olcsó ellátás. Igen mérsékelt fürdőárak
MENETREND:
Suboticiáról vonat indul reggel 5. d. e. 10 óra 8 percek, délután 2 óra 11 percek, este 6 óra 55 percek

STEINER

CUKRÁSZDÁBAN

2 dinár
a sütemény

KEMIKALIJA NOVISAD,
Arse Teodorovića (Sljuckina) ulica 7

Komoly intelem a kereskedő urakhoz!

Teljesen szökésigelen, hogy nem engedélyezett, nem védjegyzett, vagy hamisított „SCHWEINFURTER ZÖLD”-DET vegyének rakására és kellemetlenségnek tegyék ki magukat.

Az általunk forgalomba kerülő „Aeroplan” védjegyjű „SCHWEINFURTER ZÖLD” 5152. sz. alatt van védjegyzve és 22746/28. sz. alatt a Földművelésügyi Miniszter által engedélyezve.

Zöldpornál a biztos hatás titka:

„Aeroplan” márka!

Malomtulajdonosok figyelmébe!

SZALLITUNK »Gebrüder Bühler A. G. Uzwil« svájci gyártmányu minden modern malomgépet.

VÁLLALUNK malomszerelést, rekonstrukciót, gépek átszerelését.

KÉSZITÜNK saját műhelyünkben minden mintájú elevtort, csigákat, exhausztorokat, köburbolatokat, filtereket, stb.

Eppler és Mihók malomszerelők

Vel. Bečkerek, Bajzina ul. 22 2459

Angol és sziléziai szénből gyártott

Gáz-koks

és

kátrány

kapható kicsinyben és vagon-tételben

Városi Gázgyár, Subotica

LÁTOGASSA MEG

A LEIPZIGI ŐSZI

MINTAVÁSÁRT

a világ legnagyobb vásárját

Mintavásár

Technikai vásár

Építészeti vásár

Tart augusztus 25—31-ig

Mindenmü felvilágosítással szolgálnak: Kovács Dezső a Moser és Wertheim cégnél, Novisad, Mileticeva ul. 36. Zvantični biro Lajpcsig Szajma za Balkan, Beograd, Knez Mihajlova ul. 33. - Leipziger Messeamt Leipzig 8212

Jó gépek a jó gazdaságot még jobbra teszik!

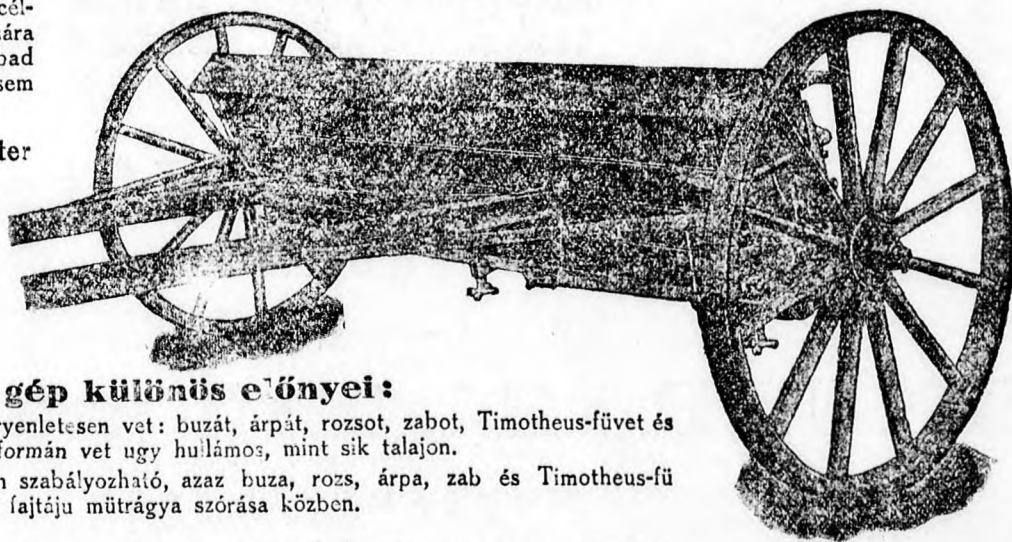
Mc. Cormick magvető és műtrágyaszórók

Munkaszélesség 2 méter. - Acél-szerkezet. - A gép vontatására 1 ló elegendő. - Nem szabad egy gazdasági udvartól sem hiányoznia!

Az International Harvester Company - Chicago U. S. A. gyártmánya

Korszakalkotó találmány!!

Minden országban szabadalmazva!!!

A gép különös előnyei:

1. Minderféle gabonafajtát egyenletesen vet: búzát, árpát, rozst, zabot, Timotheus-füvet és mindenfajta műtrágyát egyformán vet úgy hullámos, mint sik talajon.
2. Munkaközben igen könnyen szabályozható, azaz buza, rozs, árpa, zab és Timotheus-füvetése, valamint különböző fajtájú műtrágya szórása közben.
3. Igen könnyen vontatható.
4. A gépek minden része különböző savak ártalmas hatásától védve, **nagyon tartós!**
5. A gép szórószerveze lassan mozog.
6. Szerkezete nélkül igen könnyen széjjelszerelhető — és alaposan tisztítható.

Az egész országban minden H—S—C—S fióközletben és képviselőnél kapható:

Auš i drugovi k. d.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH

NOVISAD

Temerinska ulica 1

BEOGRAD

Karadjordjeva ulica 79

OSIJEK

Desatičina ulica 17

ZAGREB

Petrinjska ulica 26

SOMBOR

Kralja Petra ulica

V. BEČKEREK

Mileticeva ulica 3

SKOPLJE

Ulica 99

RÁDIÓ EGY ÉVT

lefizetésre kamat nélkül.

Háromlángos eredeti „Mozart-Neutro“-készülék

Az összes európai állomásokat fejhallgatóval és hangszóróval veszi. Szerelési anyaggal együtt csak — — **2.745 dinár**

Négylángos eredeti „Schubert-Neutrodyne“-készülék

Az összes európai állomásokat fejhallgatóval és hangszóróval veszi. A háromlángos készüléktől nagy hangerejű és hangtiszta jellegűvel különbözik. Ára a teljes szerelési anyaggal együtt — — — — **3.538 dinár**

Foglaló 250 dinár, utánvét 288 dinár, a hátralék 300 dináros havi részletekben.

A megrendelés csak akkor érvényes, illetőleg akkor tekinthető elforadottnak, ha a rendelő a megrendeléssel együtt a fogadóhoz a Beograd 54.062 sz. postatakarékpénztári számlára befizeli, vagy azt pénz s levélben beküldi.

Ing. Dj. Blažek, Beograd, Jakšićeva 11, tel. 41-85

ELSŐ ES LEGNAGYOBB SPECIÁLIS RÁDIÓSZAKÜZLET

Megjegyzés. Ne hagyja figyelmen kívül, hogy majd nem egész Jugoszlávia rádióai a RÁDIOBLAZEK cég által vett elsőrendű készülékeket használják, ne vegyen tehát. Őt se mást. (20)

Sütemény 2 din.
Haboskávét
süteménnyel 5 din.
Fagylalt
egy szelet 3 din.
Alkalmi és lakodalmi
Torták
olcsón 5408

„MIGNON“
Institorisz Sándor
újonnan megnyitott cukrászdájában
SUBOTICA, Strossmajerova ul. 22
Halpiac, Faragó mészáros mellett

Ha gallérját, fényesen,
fehéren és elegánsan
akarja viselni, akkor
küldje 445

PIUKOVIC
gőzmosodába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

Olcsó házhelyek

Hartmann-gyári villamos megálló-
tól 200—500 méternyire épült
kültváros közepén 4500 dinártól
8500 dinárig, 250—500 dináros
havi részletfizetésre is kapják az
eladók. Dr. Székely ügyvéd, Gőz-
fürdő uca 7 8024

Műbutor

Legjobb és leg-
izlésesebb csak
Szabadosnál
Subotica,
Dančićev put 1 7281

Ne
mu'assza
el

a Szombori Ipari és Kereskedelmi
Kiállításán, augusztus 10—11, a
ot kiállított és endi, a leg-
m r'áru rongoróimat és p'ani-
nóimat meg'kin eni, amely ket
havi és e fizetésre is a leg-
vezőbb fizetésre is a leg-
szá 1000. RAAB ÖDÖN, Sombor

Helyi és utazó képviselőknek

könnyű és gyors keresési lehetőséget nyújt „PRO-
ZORIJA“ drvotekstilna industrija OROSLAVLJE
amely minden rendszerű roletták gyártásával
foglalkozik. — Komoly reflektánsok forduljanak
írásban vagy személyesen
PROZORIJA—OROSLAVLJE címre

Fával égetett építőmész

vagontételekben leszállított árban kapható

Révai Adolf
Subotica, Sokolska ul. 2.
Telefon 551

Keresek azonnalra
gyakornokot
kereskedelmi érettségi-
vel, ki a szerb és német
nyelvet tökéletesen bírja.
Álláskereső Schmolka hirdetőiroda Novisad, Jev-
rejska ul. 7. továbbít „Ga-
bonaszakma“ jellegével

BUTORT Suboticán
ERDÉLYI leg-
olcsóbban
butorcsarno-
kában vehet
Győződjék meg véte'köt'e'zettség nél-
kül. IV., Bene Sudarevićeva ulica 4

MUNKTELLS-nyersolajtraktor

önindítással, 15-22/26 HP—20-30/36 HP
modern konstrukció
takarékos, tartós

FLÖTHER-eséplőszekekrény

elsőrendű német gyártmány

KRUPP világhírű aratógépek

Megtekinthetők

a szombori kiállításon

Képviselőt:

KEMÉNY ARNOLD

Vel. Bečkerek

Vel. Kikinda

Pančevo

Hölgyfodrász-szalón

Az ismert kiváló női fodrász, BULAJIC, július 1-től kezdődően Aleksandrova
ulica 6. szám alatt van. Bejárat a kapu alatt. Ismert olcsó árak

**EGÉSZSÉGES
GYOMOR**
és a rendes székelés az egészség legfontosabb feltétele, mert ha erre ügyelünk, elejét vesszük sok olyan betegségnek, amelyeket az állandó vagy időnkint fellépő szorulás okoz, mint a főfájás, vérszegénység, gyomor-ekély, bél- és májbajok, sárgaság, epebajok, a vizeleti szervek mindennemű megbetegedése, vérérdénylimeszesedés, vértisztatlanság, étvágytalanság, stb. Mindezeket a legsikeresebben gyógyítja a

PURGATIN TEA
amely friss gyógyfüvekből készül. Készíti és utánvétele szállítja (egy doboz 80 dinár, két doboz 55 dinár)

Sv. TRAJKOVIC
gyógyszertára BEOGRAD a Nemzet színház mellett

Hálás köszönet a nekem küldött „Purgatin-tea“-ért. Amióta ezt a teát használom, mindig jobban és jobban érzem magam, egészségem, zömletem mást jövű. MILAN STANKOVIC bányafelügyelő, posta Padu'ovo ma o Kosov.

Nagyjövűjű, jól megalapozott, rentabilis noviszádi cég üzletkörének kibővítésére finanszírozó

társat keres
Csak egészen intelligens, széles látókörű, üzletileg képzett urak vagy hölgyek komoly ajánlatát veszem figyelembe, akik az üzlet részére legalább 200.000 dinárt tudnak rendelkezésre bocsátani és lehetőleg vállalják a személyes közreműködést is. Ajánlatokat Kardos hirdetőállalat Noviszád, továbbít.

LEVELEZÉS
Subotica. Ha a folyó hó 4-i válasza nekem szól, úgy határozottan csipős. Fáj, hogy kétszínűnek nevezet, holott magad is tudod, hogy mennyire igazságtalan vagy. Én meg tettem mindent, hogy feledek, de sajnos nem tudok. Pedig azóta már évek múltak... Összetett kézzel és könnyes szemekkel könyörgöm, úgy mint azon az októberi sáros estén, amikor mégis kiúztél, mint egy kivert ebet. Bocssás meg. 8724

Életem! Itthon vagyok, szombaton és vasárnap lakásomon várlak, Lamićeva 53. 8773

HÁZASSÁG
Fiatal özvegyasszony, magyar, zsidó, 31 éves, igen jó családból származó és jó anyagi körülmények között élő nő, férjhez menne biztos egzisztenciájú és korrekt uriemberhez. Ajánlatok „Jövő” jelgére a kiadóhivatalba kéretnek. 8637

Nem sablonok, hanem külön egyéni ízlés szerint készülnek Brauchler butorai. Subotica. Halpiac. 7743

FOGLALKOZÁS
Nevelőnőt szerb nyelvismerttel sürgősen keres feltétlenül intelligens család öt- és hároméves leánygyermekhez. Ajánlatok „Ada” jelgére a kiadóba küldendők. 8757

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívogott jelgés leveleket továbbítunk. Kérdésekben válaszolunk megküldött.

Ügyes fiatalember, a bór-szakmában jártas, 3 nyelv tudásával, szeptember 1-re kerestetik. Isa Morgenstern bórkereskedés, Noviszád. 8742

Cukrárszűgédet, aki önállóan dolgozik és a szakma minden ágában jártas, azonnali belépésre keres Kovács cukrászda, Kula. 8750

Tanonc felvétetik a villany-és akkumulátorszerelő szakmába. Wilhelm, Pašićeva ul. 2. 8721

Pínonmlekkü uriaszony állást keres egyedülálló nőnél vagy férfinél. Cim a noviszádi fiókkiadóhivatalban. 8723

Gépész, 26 éves, nős, aki az összes motorok kezelését és javítását ismeri, stabil vizsgával, Kormick, Hofherr-tractorok és Diesel-nyersolajmotor kezelését bizonyítványokkal, állást keres. Vidékre kisebb vagy nagyobb gazdaságha is elmenne. Takács János, Noviszád. Futaki ut 91. 8729

Ispáni, kulesári, gazdai, vagy más hasonló állást keresek bármikor belépésre gazdasági iskolai végzettséggel. Cim a kiadóhivatalban. 8666

Béresgazdát és gazdatisztet keres Singer Mátyás, Senta. 8731

Fűszerszakmában jártas utazót felvesz Singer M. fia i cég, Senta. 8730

Keresek azonnali belépésre ügyes, szorgalmas, a finom szerszámkészítésben jártas vasesztergályost, aki a lakatosmunkát is tökéletesen érti. Ajánlatokat fizetési igények, valamint az eddigi működés megjelölésével „Omega” fémműgyár, Ada címre intézendők. 8708

Molnársegédek és malom-munkások azonnali belépésre felvételnek. Gornjobačko Udruženo Paromlinško D. D. Subotica. 8718

Ujonnán megnyílt angol szövet és cseh vászon gyári lerakata keres képviselőket minden járási székhelyen. Csak reprezentálni tudó, szorgalmas, az állami tisztviselőknél és magánfeleknél a részlet való eladásban jól bevezetett képviselőkre reflektálunk. Részletes ajánlatok Noviszád, postafiók 189 címre küldendők. 8670

Olesó, de jó javítást, kész és rendelt cipőket csak a **gyorstalpaló** készít. Poštanska ulica 4. LUSPAI

Kuglibabák kugligolyók nehéz masszív gummigolyók nagy választékban raktáron. űv. Gerber Jakabné műesztérgályos üzembén Subotica, Bene Sudarevićeva ul. 32

Intézetünk zálogosztályában az 1929 július 16-ig nem rendezett zálogtárgyak 1929 augusztus 16-án délután 3 órakor **zálogárverés** alá kerülnek. 1929 augusztus 7. Subotica Kereskedelmi és Iparbank

Uradalmi **fajdinnye** kantalu, turkesztán és jégbehűtött görögdinnye állandóan olesó áron kapható. **Nojcek Géza** fűszerkereskedése előtt Sudarevićeva ulica

Előnyomdát legújabb rajzokkal, Is papíron legolcsóbban szállít. **Bleier Armin** előnyomda-herendelési gyára Senta, Sokolska ulica 5

KOMLÓZSÁKOK
prima cseh anyagból **liszt-gabona-zsákok** úgy új mint használt **vizmentes ponyvák** olesón kaphatók
SCHOTTEN I DRUG ZAGREB
NOVISZÁDI FŐKÉPVISELETNÉL ÉS LERAKATNÁL
MILAN BERL, NOVISZAD
Jovana Subotića br. 9.
PONYVA- és ZSÁKKÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT
Telefon 23-30. Távirati cím: „JUTE“

Fayence- és majolika falburkolólapok padlózati keramittlapok és samottanyag
nagy választékban jutányos árban állandóan kapható:
Schomann és Bauer cégnél, Noviszád

ELADÓ munkáskantin és étterem a parcsavói kintál **BEOGRADBAN**. A kintin kívül megy és az üzlet most újabb lelétes el tt áll, mert a hid zselési munkálatok most kezdődnek és ezek 3-4 évig tartanak. Az épület a je en ed i vendéglős tulajdona, kemény anyából készült és 150 ember befogadására alkalmas. Az üzlet balesége miatt eladó. Az üzlet és a felszere és átvételére 200 000 dinár kell. Cak kono y reflektárok, akik magvarul és németül is beszélnek, forduljanak Sztójánovics Lala urhoz, Beograd, „Balkan”-hotel, bármely nap 9 és 2 óra között. Felvilágosít st nyújt Sztójánovics szálloda portás

Uj cipészüzlet
Trumićeva ulica 20 szám alatt **divatcipészézetés cipőfelsőréskészítő üzemet nyitottam**
Szolid árak! — Pontos kiszolgálás!
FÓTHERNÓ cipészemter

Üzletmegnyitás!
Női és gyermek készruha üzletemet
Alaksandrova ul. 13 sz. alatt (Korzó cukrászda mellett) **m e g n y i t t a m**
Szalonom továbbra is régi helyén, **Paja Kujundzićeva ulica 11 szám alatt marad**
Facsar Sándorné

Spitzer Zoltán
uj speciális szücs- és szőrmeáruháza **Veliki Beeskerek**
Vojvoda Mišića ulica — a Nagyhid mellett
Állandóan nagy választék az összes szőrmeáruhában **Szőrmekabátok, gallérok, bélések a legújabb párisi divat szerint**
Speciális szücsmühelye átalakító és javítási munkákat pontosan végez

Kitűnő minőség! Olesó árak!
GYERMEKKOCSIK
Sátoros 400 dinártól Sport 220 dinártól
Nyugagyak 130 din.
Reformszékek
Gyermekjátékok Disztárgyak
STERN BAZAR-ban
SUBOTICA, GYÜMÖLCSPIAC 6328

Ne tűrje, hogy vérét szúnyog szívja. Ilyenkor FLIT segítségét hívja.

Az emberi vér a szúnyog fő-tápláléka. Elete függ tőle. FLIT irgalmatlan a szúnyogok iránt; mindenütt megtalálja és elpusztítja őket.

A permetezett FLIT behatol minden hasadéka, ahol svábbogarak, poloskák és hangyák elbújnak és szaporodnak. Kiirtja petéiket. Megöli a rovarokat, de emberre ártalmatlan. Nem hagy foltot.

FLIT nem tévesztendő össze a közönséges rovarirtókkal: tökéletes rovarpusztító ereje minden várakozásunkat kielégíti.

Permetezzünk
FLIT
Lipovčanin
Lipovčanin
Lipovčanin

Parkett-gyári **I-a tűzifa** 100 kgr.-ként **32** dinár. Nagyban vételnél nagy árengedmény **J. Vujković i Drug** Szubotica Tel. 6-69

LIFKA-KERT

Csütörtöktől vasárnapig
POLA NEGRİ
A nagy tragika tiszteletére ujdonsága

Asszony és a céda

A zagrebi és beogradi színházak
tagjaiból alakult

operett-együttes

felléptével ének és táncduettek

TRENK BÁRÓ

Oplov és Astra operettkezelői, valamint klasszikus, akrobata és modern táncok. Minden számot más művészzel ad elő. Rendes helyrak

Gyakornok iskolai képzettséggel fakeserkedésbe felvétetik. Ajánlatok Megbízható jellege alatt a kiadóba küldendők. 8719

Gyógyszerasszisztentist szerb, német és magyar nyelvismerettel azonnali belépésre keres Mr. Ivo Vučić gyógyszerész, Velika Kikinda. 8759

Házvezetőnői állást keres középkorú özvegy. Plébániára is elmegy. Házi teendőket teljesen jártas. — Bega hirdető, Veliki Beckerek. 8705

Árvaleány, 28 éves, feltétlen tisztességes és háziasszony, minden házimunkához ért, állást keres. Nem annyira fizetésre, mint inkább családlás jó bánásmódra és állandó otthonra reflektál. Szíves megkereséseket Árvaleány jellegre a kiadóba kér. 8763

A. E. C. Irigoyen
vevőlelteli leltakata

BENCE JÁNOS
Irángép mechanikus Szubotica
Ciril Metod trg. 20.

Elsőrangú cukrászsegédet azonnali belépésre keres Szegnyakov, Velika Kikinda. 8767

Perfekt könyvlőt, német és szerb nyelvtudással, napi 2-3 órára keresek. Cím a kiadóban. 8760

Kezdő varrónők felvételnek Spitzer szőrmearuházban, Szubotica. 8647

Keresek többévi gyakorlatot rendelkező, nem okleveles gyógyszerész urat, szerb, magyar, német nyelvismerettel, aki a recepturában és a laboratórium munkákban kellő jártassággal bír. Az ajánlkozásban feltüntetendő, hogy hol és meddig működött, a kor és vallás. Az állás szeptember 1-én betöltendő. Cím a kiadóban. 8658

Tanonc fizetéssel és egy megbízható kifizetői felvétetik. Klein Géza és Finai cégnél, Subotica. 8711

Szue per Sofort deutsches Fraulein zu einem dreijährigen Buben. Adresse Steiner, Subotica, Badaličeva ulica 3. 8657

Utazók, akik Oszterbiában, Bosznia és Hercegovinában és Dalmáciában be vannak vezetve, konkurrenciamentes és könnyen kezelhető mellékkékk árusításával jelentékeny mellékkeresetre tehetnek szert. Cím a kiadóban. 8664

Ügyes molnársegédet azonnali belépésre felvesz a Schäffer-malom, Stara Kanižan. 8692

Pincérfigyőnkseg, Freudenfeld Vilmos Pancsevojn ajánl, keres, elhelyez mindennemű, elsőrendű kávéházi, szállodai személyzetet.

Rarkárnoki, inkasszáni, vagy hasonló állást keres szerbül, németül, magyarul tökéletesen beszélő egyén. Kaucióval rendelkeznek. — Cím: Jovanović M., Botičeva 6. 8702

Informátorokat keresünk minden városban és községben, akik információs irók részére már dolgoztak. Ajánlatok 454 megjelöléssel Jugomosse, Beograd. Terazije 25 címre küldendők. 8669

Kortézt keresek, aki a kertészet minden ágban teljes jártassággal bír és ezt jó bizonyítványával igazolja. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal Fernbach Károly, Pačir címre küldendők. 8386

Főmolnárt, józan rendszert, keresünk. Személyes jelentkezés szükséges. Cím a kiadóhivatalban 8691

Iparvállalat keres azonnali belépésre perfekt szerb, magyar, esetleg németül is tudó könyvelőnőt vagy könyvelőt, aki a levelezésben is jártas. Cím meg tudható a kiadóhivatalban. 8690

Figyelem! Szűcssegéd kerestetik, öregebb, aki gyakorlatot bundák készítésében. Fizetés munkateljesítmény szerint. A munka állandó. Mihajlovič Péter szűcsmester, Vukovar.

Faszobrászt, önálló munkást, azonnali belépésre felveszek. Dózsa asztalos, Beograd, Kralja Aleksandra ulica 246. 8593

VÉTEL-ELADÁS

KIRAKATÚVEGEK VITRUMNÁL NOVISAD, FUTOŠKI PUT 137. 1734

Elsőrangban bevezetett női kalapüzlet, vajdasági nagyváros legforgalmasabb helyén, családi okok miatt előnyös feltételek mellett eladó. Cím: Radio Reklam, Subotica. 8768

Kockacukros ládákat, jó állapotban, megvételre keres Barzel d. d. 8716

215 holdas romániai birtokomat, Kegye n. p. Érszakkáci (Eszilagy-megye) eloszerelmén jugoszláviai birtokkal, esetleg szabadkézből eladom. Birtokom 80 hold szántóból, 40 hold herésből, 90 hold erdőből, 5 hold szőlőből, amely többi a faluban van, áll. Kényelmes magánlakás és mellékhelyiségek. Barmikor megtekinthető. Özv. Jankovich Gébel Józsefné, Kegye. 8660

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapon és ünnepnapon számított. Logikább apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívás nélkül jelölés levélben továbbítani. Kérleképpen a hirdetésben meg kell adni a címet.

Sőrscarnok és vendéglő elköltözés miatt forgalmas bánáti város főterén, a városháza és állami hivatalok szomszédságában, eladó. Kétféle hirmevű, nagyforgalmu üzlet, erős sörfogyasztással, számos abbonens, csakély rezi, 3000 dinár házbér, intelligens szakembernek való, ára teljes leltárral százhuszezer dinár, kedvező fizetési feltételek mellett. Freudenfeld Vilmos ügyőnkseg, Pancsevo. 8758

Keresünk megvételre használt mikroszkópot 700—1200 Sakač-malom, Stara Moravica. 8756

Eladó prima nerzpesaniki nőibunda, egy prēmum szeggett krepdesinsál. Cím a kiadóban. 8728

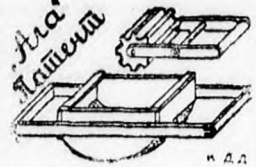
Motorkerékpár oldalkocsival, jó karban, olcsón eladó. Gärtner, Sombor, Santovačka nova ulica. 8751

Ház 210 négyszögletű területű, két szoba, konyha, előszoba, éléskamrával és mellékhelyiségekkel 40.000 dinárért eladó. Bővebbet Gajova ul. 78. 8673

35 HP fafűtéses stabil szivógázmotor más vállalat miatt eladó. III. Bunjevačka ul. 34., Subotica.

Kávéház, ecetgyár, autógáz, vegyifüsterde, mozi, bérházak nagy hozammal, családi házak, minden igényt kielégítők, földbirtokok, szőlő villával Batinán. 1290 holdas nagybirtok Baranyában, eladó. — Goldfahn, Sombor, Kneževića ulica 26, a megyeház mellett. 8774

Fiat 501-es autó eladó. Bővebbet Preradovičeva ul. 4. 8498

„ALA“
(patent Konrath)

paradicsom paszirozó

minden vas- és háztartási üzletekben kapható: Gyártja:

BRAČA LENARD
industrialja d. r. v. a.
Szubotica 82.6

Fűszer- és csemegeüzlet, forgalmas, átadó. Cím a kiadóban. 8648

Auto és rádió akkumulátor készítése, javítása, töltése mindennemű anyagpótlással Wilhelm, Pašićeva ulica 2. 6386

Íróasztalt keresünk megvételre. Konrath Rádió, Subotica. 8605

Ajándék óra
Ismételten figyelmeztetjük a t. fogyasztó közönséget, hogy minden

IDOL CIPÓKRÉM

dobozban van egy betű. Ha a betűkből az

J D O L K R E M

szót összeállítja, vagy 120 darab egyes betűt beküld, kap ezért jutalmul egy szép órát

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika d. d.
Novisad

VÁROSI MOZI

Csütörtök — vasárnap
Két nagy sláger! Két nagy sláger!

A néma apáca

Egy könnyelmű lány drámája. — Főszereplők: Elisabeth Pinajeff, Angelo Ferrari, Hans Mierendorf

Mari néni megifjúdása

Szatirikus vígjáték. — Főszereplő: PHILLIS HAVER

Veszek leszedett komlódrót. Braun Géza szítás, Srbobran (Bácska). 8694

Eladó ház Oszijeken, forgalmas utcában, saroképület, régen fennálló és jól bevezetett vegyeskereskedéssel és külön italmérés-sel, szép háromszobás lakással, fürdőszobával és vízvezetékkel, villanyvilágítással, a villamos vasút megállója mellett. Felvilágosítással szolgál Ljudevit Süz, novinsko poduzeće, Oszjek I., Pejačevićeva ulica 54. 8694

Olcsó kütünő kikindai hornyolt vörös

tetőcserép

kicsinyben és vagontelekben kapható Daničičev (Palicsi) put 29. sz. alatti új tetőcserép telepen. Rendeléseket felvesz **Centralna Banka** k. z. Subotica, Aleksandrova ul. 8365

Olvasztott vaját veszek minden mennyiségben. — Ajánlatok ár megjelöléssel Sarajevo, post. pretinac 27. címre küldendők. 8679

Szülőprések, Röck gyártmány, használt jó állapotban megvételre kerestetnek. Ajánlatok Pinkovics József központi irodájába, Subotica, küldendők. 8454

Ingatlanok és árúk

vételre és eladását közvetíti, bizományi árú értékesít, értékpapírokat, sorsjegyeket vesz és elad. Kemény banküzlet, Manojlovičeva 3. 5565

Fűzők, orvosi rendelésre, haskötők legmodernebb kivitelben Gutainénál, VII., Ostojičeva ulica 32. 4839

Használt boros hordók

minden mennyiségben azonnal tölthető 50 litertől 7000 literig kaphatók Krix Lajosnál, Subotica, Mažuraničeva ul. 19. 7112

Műlábak

műkarok, gyűfűzők, támgepek és betegtető-kocsik, Schönbrunnál, Szubotica, Paje Kujundžićeva 20.

KOLONFÉLE

2 szoba, konyha lakás, az udvarban disznóóllal, kiadó. Cara Lazara 43. 8720

Kölcsonnásokok, kölcsonnyak kaphatók Léderer Dező cégnél, Sombor. 8366

Novivrhason uricsalád kiadókat teljes ellátásra elfogad. Popović, Novi Vrbas, Milkó-telep. 8696

Háromszobás új udvari lakás mellékhelyiségekkel azonnala kiadó. Petrogradska ul. 6. 8738

Uri családból származó leánykát szeptember 1. elvállalnék teljes uri ellátásra és melegsívű anyai gondozásra. Személyes értekezés: Knéz Mihajla 7 Szubotica. 8772

Csinosan butorozott szoba magános nőnél kiadó. Mažuraničeva ul. 11. 8551

Gyermekápolás. Képesített gyermeknővel-vezetőnő, idősebb, aki gyermekek mellett hosszabb ideig intézetben működött, ápolásra és nevelésre felvesz gyenge idegzetű, gyengeelmű, angolkóros, dadogó, stb. gyermekket, akik iskolába nem járhatnak. Rendes életmezés, hozzáférő, türelmes bánásmód. Leveleket özv. Papp Péterné, Daruvár, Villa „Julia” címre kér.

Kétszobás utcai és udvari lakás mellékhelyiséggel kiadó. Aleksandrova ul. 11. 8637

Wolfner gépszijjal munkát, időt és pénzt takarít meg. Szubotica! egyedárusító Barzel vasúlet. 6117

Teljes ellátásra felvétetik Noviszadon két jó családból való diák. Noviszad, Ustavska ul. 50. 8699

Kalaposüzemet Skopljen ki venne át vagy ki társulna. — Rozmann bojadisaona, Skoplje. 8675

Vasúti állomáshoz közel 2 szobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Ugyanott butorozott szoba és házmesteri lakás kiadó. Cím: Železnicka ul. 3. 8505

A főnccan egy ujonnan épült emeletes épületben lévő két kecai szoba s vízvezetékkel felszerelt mosdószoba, nagy ucai erkéllyel butoroza vagy butor nélkül augusztus elsőjére kiadó. Felvilágosítást nyújt „Dunav” biztosító Vilsonova ulica 11. 7821

A dolányás teljes vagy részleges leszokására orvosok által ajánlott Afumapasztillák legjobban beváltak. Dobozoneknt 30 dinár. Postai széküldés: Blum gyógyszerár, Szubotica, főpostást szemben. — Kapható gyógyszerárakban, drogériákban. 6190

„Neo-Derma” kivonat biztos szer bőrgyulladások és bőrbajok ellen. 10 dinár előzetes beküldése mellett prospektust küld Nada laboratórium, Subotica. 7562

Pénzkölcsönt

folyósít ingatlanokra, váltókra ékszerekre, értékpapírokra és egyéb dologi biztosítékokra Kemény banküzlet, Manojlovičeva 3.

HALBROHR SPEDICIJA SZUBOTICA ELŐNYÖSEN VÁMOL, SZÁLLIT, BERAKTÁROZ

A szerkesztésért BRÓDY MIHÁLY távollétében HUBERTH JÁNOS felelős. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-i.-nél. Felelős kiadó: NAGY SÁNDOR Szubotica.